Înţelepciune la minut

Anthony de Mello

Cărţile părintelui Anthony de Mello au fost scrise într-un context multi-religios, pentru a-i ajuta pe credincioşii altor religii, pe agnostici şi pe atei, în căutarea lor spirituală, nefiind în nici un caz manuale pentru credincioşii catolici pentru instruirea în doctrina sau dogma creştină.

- Există înţelepciune la minut?

- Cu siguranţă există, a răspuns Maestrul.

- Dar un minut nu este prea puţin?

- Nu, durează cu 59 de secunde prea mult.

Maestrul le-a explicat mai târziu discipolilor uluiţi:

- Cât timp durează pentru a vedea luna?

- Atunci, de ce sunt necesari toţi aceşti ani de eforturi spirituale?

- Deschiderea ochilor unei persoane poate dura o viaţă. Vederea propriu-zisă nu durează mai mult de o fracţiune de secundă.

Maestrul din aceste povestioare nu se referă la o persoană anume. El poate fi în egală măsură un *guru* hindus, un *roshi* zen, un înţelept taoist, un rabin evreu, un călugăr creştin sau un mistic sufit. El poate fi deopotrivă Lao Tse, Socrate, Buddha, Iisus, Zarathustra sau Mohamed. Învăţăturile sale sunt la fel de valabile în secolul XX cum erau în secolul VII î.Ch. Ele nu aparţin mai mult Occidentului decât Orientului, sau invers. Contează oare cu adevărat toate aceste antecedente istorice? La urma urmei, istoria nu reprezintă altceva decât o înregistrare a aparenţelor, în nici un caz Realitatea. Ea este o înşiruire a doctrinelor, nicidecum Tăcerea.

Orice anecdotă veţi alege dintre cele care urmează, citirea ei nu va dura mai mult de un minut. Limbajul Maestrului vi se va părea de multe ori ironic, exasperant, chiar absurd, câteodată. Aceasta, vai!, nu este o carte uşoară. Ea nu a fost scrisă pentru a instrui, ci pentru a Trezi. În paginile ei (dar nu în cuvintele tipărite, nici măcar în povestioarele ca atare, ci în spiritul ei, în atmosfera pe care o creează) este ascunsă o Înţelepciune care nu poate fi tradusă în cuvinte omeneşti. Pe măsură ce veţi citi paginile tipărite şi vă veţi lupta cu limbajul criptic al Maestrului, este posibil să experimentaţi fără să vă daţi seama Învăţătura Secretă care se ascunde în spatele acelui limbaj, fiind astfel Treziţi, transformaţi. Acesta este înţelesul Înţelepciunii: acela de a fi transformat fără nici cel mai mic efort din partea dumneavoastră; de a fi transformat – credeţi sau nu – prin simpla trezire la realitatea de dincolo de cuvinte, care nu poate fi nici măcar atinsă de cuvinte.

Dacă veţi trăi fericirea de a fi astfel Trezit, veţi înţelege pe loc de ce adevăratul limbaj al Realităţii este cel care nu poate fi rostit, la fel cum adevărata acţiune este cea care nu este făcută, iar adevărata transformare este cea care nu presupune eforturi.

Atenţie:

Citiţi aceste povestiri în doze micuţe – câte una sau două o dată.

O supradoză le va diminua puterea.

Partea 1

Miracole

Un om a traversat munţii şi mările pentru a se convinge personal de autenticitatea faimosului Maestru.

- Ce miracole a făcut Maestrul tău? l-a întrebat el pe un discipol.

- Ei bine, există miracole şi miracole. În ţara din care vii tu, oamenii consideră un miracol când Dumnezeu împlineşte voinţa cuiva. În ţara noastră, se consideră un miracol atunci când cineva împlineşte voinţa lui Dumnezeu.

Starea de adult

Maestrul s-a adresat unui discipol care se ruga tot timpul:

- Când ai să încetezi să te mai bazezi pe Dumnezeu şi ai să începi să te sprijini pe propriile tale picioare?

Discipolul a rămas uluit:

- Dar tu însuţi ne-ai învăţat să îl privim pe Dumnezeu ca pe Tatăl nostru.

- Când oare ai să înveţi că tatăl nu este cineva de care te sprijini tot timpul, ci cineva care te învaţă să scapi de tendinţa de a te sprijini de alţii?

Sensibilitate

- Cum aş putea experimenta unitatea mea cu creaţia?

- Ascultând, i-a răspuns Maestrul.

- Şi cum trebuie să ascult?

- Devino o ureche care ascultă cu atenţie fiecare şoaptă a universului. În schimb, dacă auzi că cel care vorbeşte eşti chiar tu, opreşte-te.

Absurditate

Maestrul a început să râcâie cu o cărămidă podeaua camerei în care medita discipolul. La început, discipolul a fost chiar mulţumit, convins că Maestrul îi testează puterea de concentrare. Când zgomotul a devenit insuportabil, el a izbucnit însă:

- Ce, Doamne iartă-mă, faci? Nu vezi că meditez?

- Şlefuiesc această cărămidă, ca să fac o oglindă din ea, i-a răspuns Maestrul.

- Eşti nebun? Cum poţi face o oglindă dintr-o cărămidă?

- În nici un caz nu sunt mai nebun ca tine! Cum poate egoul să mediteze?

Claritate

- Nu îl căutaţi pe Dumnezeu, le-a spus Maestrul. Doar căutaţi, şi totul vi se va revela.

- Dar cum trebuie să căutăm?

- Atunci când priviţi ceva, uitaţi-vă numai la ceea ce este, şi nu mai priviţi altceva.

Discipolii au rămas uimiţi. De aceea, Maestrul le-a explicat:

- Spre exemplu, dacă priviţi luna, uitaţi-vă numai la lună, la nimic altceva.

- Păi, ce altceva ai putea vedea atunci când te uiţi la lună?

- De pildă, un om flămând ar putea vedea o bucată rotundă de brânză. Un îndrăgostit, faţa iubitei sale.

Religie

Guvernatorul s-a oprit din călătoria sa pentru a-i aduce un omagiu Maestrului.

- Afacerile de stat nu-mi permit să ascult o disertaţie prea lungă, i s-a adresat el. ai putea reda esenţa religiei într-un singur paragraf, pentru un om ocupat ca mine?

- Pentru Înălţimea Voastră, am s-o exprim într-un singur cuvânt.

- Incredibil! Şi care este acel cuvânt neobişnuit??

- Tăcerea.

- Dar care este calea către această tăcere?

- Meditaţia.

- Şi ce este această meditaţie, dacă îmi permiţi să întreb?

- Tăcerea.

Spiritualitate

Deşi era ziua în care Maestrul practica tăcerea, un călător a îndrăznit să-i ceară un cuvânt de înţelepciune, care să-l ghideze în călătoria lui de-a lungul vieţii.

Maestrul a dat afirmativ din cap, cu amabilitate, a luat o foaie de hârtie şi a scris pe ea un singur cuvânt: „Luciditate”.

Vizitatorul a rămas perplex.

- E prea scurt. Ai putea să dezvolţi puţin subiectul?

Maestrul a luat din nou foaia de hârtie şi a scris: „luciditate, luciditate, luciditate”.

- Dar ce *înseamnă* toate aceste cuvinte? a întrebat, neajutorat, străinul.

Maestrul a luat din nou foaia de hârtie şi a scris: „Luciditate, luciditate, luciditate, înseamnă LUCIDITATE”.

Vigilenţă

- Pot face ceva pentru a deveni iluminat?

- Nu poţi face nimic, la fel cum nu poţi sili soarele să răsară dimineaţa.

- Atunci, la ce bun toate exerciţiile spirituale pe care le recomanzi?

- Ca să mă asigur că nu o să adormi atunci când răsare soarele.

Prezenţă

- Unde trebuie să caut Iluminarea?

- Aici.

- Când se va petrece ea?

- Se petrece chiar acum.

- Atunci de ce nu o experimentez?

- Pentru că nu eşti atent.

- La ce ar trebui să fiu atent?

- La nimic, doar să fii atent.

- La ce?

- La orice îţi iese în faţa ochilor.

- Trebuie să privesc într-un fel anume?

- Nu. Este suficient să priveşti în mod obişnuit.

- Dar nu privesc întotdeauna în mod obişnuit?

- Nu.

- Cum adică?

- Ca să priveşti, trebuie să fii de faţă. De regulă, tu eşti altundeva.

Profunzime

Maestrul i-a spus omului de afaceri:

- Aşa cum peştele moare dacă este scos pe uscat, la fel mori şi tu atunci când te identifici cu lumea exterioară. Pentru a supravieţui, peştele trebuie să se întoarcă în apă. La fel, tu trebuie să te întorci la solitudine.

Omul de afaceri a rămas uimit:

- Asta înseamnă că trebuie să renunţ la afacerea mea şi să intru într-o mânăstire?

- Nu, vai! Poţi să-ţi păstrezi afacerea. Tot ce trebuie să faci este să pătrunzi în inima ta.

Interioritate

Discipolul i-a cerut Maestrului un sfat înţelept.

- Du-te şi stai în chilia ta, iar aceasta îţi va da un sfat înţelept.

- Dar eu nu am o chilie. Nu sunt călugăr.

- Bineînţeles că ai o chilie. Caută în interiorul tău.

Carisma

Discipolul era evreu.

- Ce faptă bună trebuie să fac pentru a fi acceptat de Dumnezeu?

- De unde să ştiu eu? i-a răspuns Maestrul. Biblia ta susţine că Avraam a practicat ospitalitatea, iar Dumnezeu a fost alături de el. Ilie a practicat rugăciunea, iar Dumnezeu a fost alături de el. David a guvernat un regat, iar Dumnezeu a fost şi alături de el.

- Există vreo cale prin care să îmi pot descoperi menirea?

- Da. Caută în inima ta, descoperă care este cea mai profundă înclinaţie pe care o ai şi urmeaz-o.

Armonie

Maestrul nu avea un respect prea mare pentru tradiţii şi ceremonii. Într-o zi, între un discipol şi fiica acestuia a izbucnit o ceartă. Omul insista ca fata să se conformeze regulilor religiei familiei sale atunci când îşi va alege soţul, în timp ce fata dorea să îl aleagă după dorinţa inimii sale.

Maestrul i-a luat deschis partea fetei.

Când discipolul şi-a exprimat consternarea că un om sfânt poate face aşa ceva, Maestrul i-a răspuns:

- Trebuie să înţelegi că viaţa este la fel ca muzica. Ambele sunt guvernate mai mult de sentimente şi de instincte decât de reguli.

Înţelegere

- Ce pot face ca să nu mai îmi judec vecinii?

- Să te rogi.

- Atunci, de ce nu am atins încă această realizare?

- Pentru că nu te-ai rugat la locul corect?

- Care este acel loc?

- În inima lui Dumnezeu.

- Şi cum pot ajunge acolo?

- Simplu: trebuie să înţelegi că cei care păcătuiesc nu ştiu ce fac şi merită să fie iertaţi.

Iluzie

- Cum pot cunoaşte Viaţa Eternă?

- Viaţa Eternă este chiar acum. Trăieşte momentul prezent.

- Dar *trăiesc* în prezent, nu?

- Nu.

- Cum nu?

- Pentru că nu ai renunţat la trecut.

- De ce să renunţ la trecut? Nu tot trecutul meu este ceva rău.

- Trebuie să renunţi la trecut nu pentru că este ceva rău, ci pentru că este ceva mort.

Profeţie

- Doresc să devin un predicator al Adevărului.

- Eşti pregătit să fii ridiculizat, ignorat şi înfometat până la vârsta de 45 de ani?

- Da. Dar spune-mi, ce se va întâmpla după ce voi împlini 45 de ani?

- O să te obişnuieşti.

Perfecţionare

Un tânăr şi-a risipit întreaga avere moştenită. Aşa cum se întâmplă de regulă în asemenea cazuri, când a rămas fără nici un ban a descoperit că nu mai are nici prieteni.

Ca un ultim refugiu, el l-a căutat pe Maestru şi l-a întrebat:

- Ce se va întâmpla cu mine? Am rămas fără bani şi fără prieteni.

- Nu fii îngrijorat, fiule. Ascultă ce îţi spun eu: totul va fi bine.

Tânărului i-a apărut în ochi un licăr de speranţă:

- Voi fi din nou bogat?

- Nu, dar o să te obişnuieşti cu lipsa de bani şi cu singurătatea.

Pragmatism

O femeie-discipol îşi pregătea festinul de nuntă şi a declarat că din dragoste pentru săraci, a încălcat convenţiile familiei şi i-a aşezat pe săraci în capul mesei şi pe bogaţi i-a lăsat la margine.

Ea l-a privit pe Maestru în ochi, aşteptând aprobarea sa.

Maestrul s-a gândit câteva clipe, apoi a spus:

- Draga mea, nu mi se pare o idee prea fericită. Nimeni nu o să se simtă bine la nunta ta. Familia ta se va simţi stânjenită, oaspeţii bogaţi se vor simţi insultaţi, iar cei săraci vor rămâne flămânzi, căci vor fi prea expuşi privirilor în capul mesei ca să mănânce după pofta inimii.

Ignoranţă

Tânărul discipol era atât de înzestrat încât savanţi din toate colţurile lumii veneau să-i ceară sfatul şi se minunau de învăţătura sa.

Odată, Guvernatorul îşi căuta un consilier. De aceea, el a venit la Maestru şi l-a întrebat:

- Spune-mi, e adevărat că acest tânăr ştie atât de multe, precum spune lumea?

- Ca să fiu sincer, i-a răspuns Maestrul cu seriozitate, acest tânăr citeşte atât de mult încât nu văd cum ar mai avea timp să şi înţeleagă ceva.

Mituri

Maestrul le vorbea discipolilor în parabole şi povestioare, pe care aceştia le ascultau cu plăcere, dar şi cu frustrare, căci ar fi dorit să audă ceva mai profund.

Maestrul a rămas însă de neclintit. La toate obiecţiile lor, el răspundea:

- Dragii mei, trebuie să înţelegeţi că cea mai scurtă distanţă între un om şi Adevăr este o istorioară.

Altădată le-a spus:

- Nu priviţi parabolele cu uşurinţă. O monedă de aur este găsită cu ajutorul unei lumânări care nu costă mai mult de câţiva gologani. Adevărul cel mai profund poate fi găsit cu ajutorul unei povestiri simple.

Fericire

- Am o nevoie disperată de ajutor; simt că am să înnebunesc. Trăim într-o singură cameră, eu şi soţia mea, copiii şi socrii mei. Nervii noştri sunt întinşi la limită, ţipăm unii la alţii, iar viaţa noastră a devenit un iad.

- Promiţi să faci ce am să te învăţ eu? l-a întrebat Maestrul cu seriozitate.

- Jur că am să fac tot ce spui.

- Foarte bine. Câte animale ai?

- O vacă, o capră şi şase găini.

- Bun, ia-le pe toate în cameră cu voi. Apoi, întoarce-te peste o săptămână.

Discipolul era consternat, dar promisese să facă ce îi va spune Maestrul! De aceea, el a băgat animalele în casă. O săptămână mai târziu, el s-a întors la Maestru, cu o figură demnă de milă:

- Sunt în pragul unei crize de nervi. Ce murdărie! Ce miros! Ce zgomot! Am ajuns cu toţii în pragul apoplexiei.

- Perfect, i-a răspuns Maestrul. Acum du-te înapoi şi scoate animalele din casă.

Fericit, omul a alergat şi a scos animalele din casă. A doua zi, s-a întors cu ochii strălucind de bucurie:

- Ce dulce mi se pare viaţa! Fără animale, casa mi se pare un paradis – e atât de liniştită, de curată şi de spaţioasă!

Meditaţie

Un discipol a adormit şi a visat că a ajuns în Paradis. Spre uimirea lui, el l-a găsit aici pe Maestru şi pe ceilalţi discipoli, adânciţi în meditaţie.

- Să fie aceasta răsplata Paradisului? a strigat el, disperat. Păi, acelaşi lucru îl făceam şi pe pământ.

El a auzit însă o voce:

- Prostule! Credeai că aceşti meditatori se află în Paradis? N-ai înţeles nimic. Realitatea este inversă: Paradisul se află în cei care meditează.

Realism

Un jucător i-a spus odată Maestrului:

- Ieri m-au prins că trişez, aşa că partenerii mei de joc m-au bătut şi m-au aruncat pe fereastră. Ce mă sfătuieşti să fac?

Maestrul l-a privit în ochi şi i-a spus cu seriozitate:

- Dacă aş fi în locul tău, de acum înainte aş juca la parter.

Discipolii săi au rămas foarte nemulţumiţi:

- De ce nu i-ai spus să renunţe la jocul de cărţi?

- Pentru că ştiam că nu o va face, le-a explicat în termeni simpli Maestrul.

Discurs

Discipolul de-abia aştepta să îi spună Maestrului zvonul pe care l-a auzit la piaţă.

- Aşteaptă o clipă, l-a oprit Maestrul. Eşti convins că ceea ce doreşti să ne spui este adevărat?

- Nu prea crea să fie.

- Este util?

- Nu, nu este.

- Este foarte amuzant?

- Nu.

- Atunci, de ce ar trebui să te ascultăm?

Alinare spirituală

Maestrul a afirmat că nici un cuvânt nu este rău dacă este folosit în contextul corect.

Când cineva i-a atras atenţia că unul din discipolii său are viciul înjuratului, el a spus:

- Se ştie că înjurăturile aduc o uşurare spirituală profanilor care nu cunosc valoarea rugăciunii.

Bârfă

Un discipol i-a mărturisit Maestrului că are prostul obicei de a repeta bârfele. Maestrul i-a răspuns cu maliţie:

- Faptul că repeţi aceste bârfe nici nu ar fi atât de rău, dar faptul că mai pui şi de la tine câte ceva ne înnebuneşte pe toţi.

Mişcare

Discipolilor care îi cereau întotdeauna sfaturi înţelepte, Maestrul le-a spus:

- Înţelepciunea nu se exprimă în cuvinte. Ea se revelează prin acţiune.

Văzând că aceştia se reped să facă diverse activităţi, el a început să râdă şi a adăugat:

- Aceasta nu este acţiune. Este mişcare.

Întemniţare

- Eşti atât de mândru de inteligenţa ta, i-a spus Maestrul unui discipol. Parcă ai fi un om închis, mândru de imensitatea celulei sale.

Partea a doua

Identitate

- Cum trebuie căutată fuziunea cu Dumnezeu?

- Cu cât o cauţi mai intens, cu atât mai mare devine distanţa între tine şi Dumnezeu.

- Atunci, ce poţi face în legătură cu această distanţă?

- Să înţelegi că ea nu există.

- Asta înseamnă că eu şi Dumnezeu suntem deja una?

- Nu sunteţi una, dar nu sunteţi nici doi?

- Cum adică?

- Soarele şi lumina lui, oceanul şi valul, cântăreţul şi cântecul său – nu poţi spune că sunt una. Dar nu sunt nici două.

Discriminare

Îndrăgostitul dezamăgit:

- M-am ars odată, aşa că nu am de gând să mă mai îndrăgostesc niciodată.

Maestrul:

- Tu eşti ca pisica ce s-a pârlit o dată pe cuptor, după care a refuzat să se mai aşeze vreodată pe acesta.

Mecanicism

Maestrul şi-a întrebat odată discipolii ce anume este mai important, înţelepciunea sau acţiunea. Discipolii au răspuns la unison:

- Acţiunea, căci la ce ar folosi înţelepciunea dacă nu s-ar manifesta prin acţiune?

- Şi la ce foloseşte acţiunea care se naşte în inima neiluminată? nu s-a lăsat mai prejos Maestrul.

Adoraţie

Unui discipol, care era exagerat de respectuos, Maestrul i-a spus:

- Lumina este reflectată de perete. De ce respecţi peretele? Fii atent la lumină.

Evitare

Un turist vizitează templu. El se uită la portretele maeştrilor de dinainte şi spune:

- Mai există Maeştri pe pământ?

- Mai există unul, i-a răspuns ghidul.

Turistul a cerut o audienţă la Maestru şi i-a pus această întrebare:

- Unde pot fi găsiţi marii Maeştri la ora actuală?

- Călătorule! a strigat Maestrul.

- Da, domnule? i-a răspuns turistul cu politeţe.

- Unde eşti TU?

Destin

Unei femei care se plângea de destinul ei, Maestrul i-a spus:

- Tu singură îţi croieşti destinul.

- Dar cu siguranţă nu eu sunt responsabilă de faptul că m-am născut femeie.

- Faptul că te-ai născut femeie nu reprezintă un destin. Este o fatalitate. Destinul se referă la felul în care îţi accepţi statutul de femeie şi la ceea ce faci cu el.

Renaştere

- Rupe-o definitiv cu trecutul şi vei fi iluminat, i-a spus Maestrul discipolului.

- Este exact ceea ce fac, dar treptat.

- Creşterea se realizează treptat. Iluminarea este instantanee.

Mai târziu, a adăugat:

- Fă marele salt. Nu poţi trece o prăpastie cu salturi mici.

Vise

- Când voi fi iluminat?

- Când vei vedea, i-a răspuns Maestrul.

- Ce să văd?

- Copacii, florile, luna şi stelele.

- Dar le văd în fiecare zi.

- Nu. Ceea ce vezi sunt nişte desene pe hârtie, căci tu nu trăieşti în realitate, ci în cuvintele şi gândurile tale.

Pentru a fi mai bine înţeles, a adăugat cu blândeţe:

- Viaţa ta este ca un desen animat, şi vai!, moartea ta va fi la fel.

Transformare

Discipolului care se plângea mereu de colegii săi, Maestrul i-a spus:

- Dacă vrei să cunoşti stare de pace, încearcă să te schimbi pe tine, nu pe cei din jur. Este mult mai uşor să-ţi protejezi picioarele încălţându-le cu papuci, decât să acoperi întregul pământ cu un covor.

Reacţie

Maestrul a fost întrebat după ce criterii şi-a ales discipolii. El a răspuns:

- Eu acţionez întotdeauna cu umilinţă şi supunere. Unii răspund la această umilinţă cu aroganţă. Pe aceştia îi resping pe loc. Alţii mă venerează, considerând că sunt un sfânt. Îi resping şi pe aceştia la fel de rapid.

Filosofie

Înainte ca vizitatorul să accepte să devină discipol, el a dorit să obţină o asigurare de la Maestru:

- Mă poţi învăţa care este scopul vieţii umane?

- Nu.

- Cel puţin, semnificaţia ei?

- Nu.

- Îmi poţi arăta care este natura morţii şi a vieţii de dincolo de mormânt?

- Nu.

Vizitatorul a plecat, dezamăgit. Discipolii nu erau prea încântaţi, căci Maestrul lor i-a apărut acestuia ca o fiinţă ignorantă. Dar Maestrul i-a consolat:

- La ce îţi foloseşte să cunoşti natura şi semnificaţia vieţii dacă nu ai apucat niciodată să guşti din ea? Personal, aş prefera să vă mâncaţi budinca, decât să faceţi speculaţii asupra ei.

Starea de discipol

Unui vizitator care dorea să-i devină discipol, Maestrul i-a spus:

- Poţi trăi alături de mine, dar nu vei deveni discipolul meu.

- Atunci, pe cine să urmez?

- Pe nimeni. În clipa în care te apuci să urmezi pe cineva, încetezi practic să mai urmezi Adevărul.

Orbire

- Pot să devin discipolul tău?

- Tu eşti discipol numai pentru că ochii tăi sunt închişi. În clipa în care îi vei deschide, vei constata că nu ai nimic de învăţat de la mine sau de la altcineva.

- Atunci la ce mai foloseşte Maestrul?

- El este singurul care îţi poate explica inutilitatea unui Maestru.

Meditaţie

- De ce ai nevoie de un Maestru? l-a întrebat vizitatorul pe unul dintre discipoli.

- Pentru a încălzi apa, ai nevoie de un vas, ca intermediar între apă şi foc, i-a răspuns discipolul.

Supravieţuire

În fiecare zi, discipolul îi punea Maestrului aceeaşi întrebare:

- Cum îl pot găsi pe Dumnezeu?

Tot în fiecare zi, el primea acelaşi răspuns misterios:

- Prin intermediul dorinţei.

- Bine, dar eu îl doresc pe Dumnezeu din toată inima mea, nu? Atunci, de ce nu l-a descoperit încă?

Într-o zi, Maestrul făcea baie în râu, alături de discipolul său. Pe neaşteptate, el l-a prins pe acesta de cap şi l-a scufundat sub apă, până când discipolul a început să lupte din răsputeri, încercând să supravieţuiască.

În ziua următoare, Maestrul a fost cel care a început conversaţia:

- De ce te-ai luptat ieri cu atâta vehemenţă ca să îţi scoţi capul de sub apă?

- Pentru că tânjeam după aer.

- Când vei tânji şi după Dumnezeu aşa cum tânjeşti după aer, atunci îl vei găsi.

Dependenţă

Maestrul i-a spus unui discipol care era de-a dreptul dependent de cărţi:

- Un om a venit la piaţă cu o listă de cumpărături, dar a pierdut-o. Spre imensa lui bucurie, la un moment dat a găsit-o. A citit-o cu aviditate, apoi şi-a făcut cumpărăturile, iar la sfârşit a aruncat-o, ca pe o bucată de hârtie care nu-i mai era de nici un folos.

Evadare

Maestrul a devenit o adevărată legendă în viaţă. Se spunea chiar că însuşi Dumnezeu i-a cerut o dată sfatul:

- Doresc să joc un joc de-a v-aţi ascunselea cu umanitatea. Mi-am întrebat îngerii care este cea mai bună ascunzătoare. Unii mi-au sugerat să mă ascund pe

fundul mării, alţii pe vârful munţilor, sau chiar pe lună sau pe soare. Tu ce îmi sugerezi?

- Ascunde-te în inima oamenilor. Acesta este ultimul lor în care ei se vor gândi să caute! i-a răspuns Maestrul.

Non-violenţă

Prin sat bântuia un şarpe care muşcase atât de mulţi oameni încât nimeni nu mai îndrăznea să iasă la câmp. Faima Maestrului a crescut enorm după ce se spune că ar fi convins şarpele să îi devină discipol şi să urmeze disciplina non-violenţei.

Sătenii şi-au dat seama rapid că şarpele nu le mai face nici un rău. Fericiţi, ei au aruncat cu pietre în şarpe, l-au tras de coadă şi l-au chinuit în fel şi chip.

Rănit, şarpele s-a târât până la casa Maestrului, să se plângă. Maestrul i-a spus:

- Prietene, acum nu le mai produci teamă oamenilor, iar acesta este un lucru rău.

- Dar tu m-ai învăţat să practic disciplina non-violenţei!

- Te-am învăţat să nu mai muşti, nu să nu mai sâsâi!

Distracţie

Între discipoli a izbucnit o dispută aprinsă în legătură cu sarcina cea mai dificilă: aceea de a scrie ceea ce a revelat Dumnezeu într-o scriptură, de a înţelege această revelaţie sau de a o explica altora, după ce ai înţeles-o tu însuţi.

Întrebat care este opinia lui, Maestrul a răspuns:

- Eu cunosc o sarcină mult mai dificilă decât acestea trei.

- Care?

- Aceea de a vă revela realitatea vouă, care sunteţi preocupaţi numai de prostii!

Întoarcerea acasă

- Există trei etape în dezvoltarea spirituală a unui om, a spus Maestrul. Cea trupească, cea spirituală şi cea divină.

- La ce se referă etapa trupească, au întrebat discipolii.

- Aceasta este etapa în care omul vede în copaci copacii, iar în munţi munţii.

- Dar etapa spirituală, la ce se referă?

- În această etapă, omul priveşte mai profund lucrurile. De aceea, copacii nu mai sunt copaci, iar munţii nu mai sunt munţi pentru el.

- Şi etapa divină?

- Ah, aceasta este Iluminarea, a chicotit Maestrul. Când omul atinge iluminarea, copacii redevin din nou copaci, iar munţii munţi.

Sterilitate

Maestrul nu avea nici un fel de preţuire pentru discursurile erudite, pe care le numea „perle de înţelepciune”.

- Bine, dar dacă sunt perle, de ce le dispreţuieşti? l-au întrebat discipolii.

- Aţi văzut vreodată o perlă care creşte dacă este plantată în pământ?

Fără grai

- La ce vă foloseşte toată învăţătura şi toată aspiraţia? Credeţi că un măgar va deveni mai înţelept dacă trăieşte într-o bibliotecă, sau că un şoarece va deveni mai sfânt dacă locuieşte într-o biserică?

- Atunci, de ce avem nevoie?

- De o inimă.

- Şi cum poate fi dobândită aceasta?

Maestrul n-a vrut să le răspundă. Ce le mai putea spune? Ce argumente le putea aduce, când ei transformau totul într-un subiect de învăţătură sau într-un obiect al devoţiunii?

Sosire

- Este uşoară sau grea calea către iluminare?

- Nici una, nici alta.

- Cum adică?

- Pentru că ea nu există.

- Atunci cum poţi călători până la această destinaţie?

- Nu călătoreşti. Practic, este o călătorie fără distanţă. Încetaţi să mai călătoriţi şi aţi ajuns la destinaţie.

Evoluţie

A doua zi, Maestrul a continuat:

- Din păcate, este mai uşor să călătoreşti decât să te opreşti!

Discipolii l-au întrebat de ce.

- Deoarece, atâta vreme cât călătoreşti către o destinaţie, te poţi agăţa de un vis. Dacă te opreşti din mers, trebuie să te confrunţi cu realitatea.

- Dar cum ne-am putea schimba dacă nu am avea vise sau aspiraţii? l-au întrebat discipolii, încurcaţi.

- Adevărata schimbare este cea care nu este dorită. Priviţi realitatea în faţă şi această schimbare se va petrece.

Inconştienţă

- Unde îl pot găsi pe Dumnezeu?

- El este chiar în faţa ta.

- Atunci de ce nu îl văd?

- De ce nu îşi vede beţivul casa, deşi a ajuns?

Mai târziu, Maestrul a adăugat:

- Descoperă ce anume te îmbată. Ca să vezi, trebuie să fii treaz.

Responsabilitate

Maestrul a plecat la plimbare cu unul din discipoli. În apropierea unui sat, ei s-au întâlnit cu Guvernatorul local, care, crezând că i-au ieşit în întâmpinare, le-a spus:

- Vai, nu trebuia să vă deranjaţi ca să-mi ieşiţi în întâmpinare.

- Vă înşelaţi, Înălţimea Voastră, ia răspuns discipolul. Noi ne plimbăm pur şi simplu, dar dacă am fi ştiut că veniţi, am fi făcut eforturi chiar mai mari ca să vă ieşim în întâmpinare.

Maestrul nu a spus nimic. Mai pe seară, el i s-a adresat discipolului:

- Chiar trebuia să-i spui că nu i-am ieşit în întâmpinare? Nu ai văzut ce stânjenit s-a simţit?

- Dar dacă nu i-am fi spus adevărul, nu ne-am fi făcut vinovaţi de înşelăciune?

- Nu l-am fi înşelat cu nimic. S-ar fi amăgit singur.

Ateism

Spre încântarea discipolilor săi, Maestrul le-a spus că de ziua lui îşi doreşte o haină nouă. Discipolii s-au grăbit să cumpere cele mai fine materiale. Croitorul satului a venit să îi ia măsura, după care a promis că îi va face haina într-o săptămână, prin voia lui Dumnezeu.

Săptămâna a trecut, iar discipolii s-au grăbit la croitor, în timp ce Maestrul îşi aştepta cu nerăbdare haina. Croitorul le-a spus însă:

- Am fost nevoit să întârzii puţin, dar, prin voia lui Dumnezeu, haina va fi gata mâine.

A sosit şi a doua zi, dar croitorul a continuat să se scuze:

- Îmi pare rău, nu e gata încă. Încercaţi şi mâine, şi, prin voia lui Dumnezeu, haina va fi gata.

Exasperat, Maestrul le-a spus discipolilor:

- Întrebaţi-l cât îi va lua să îmi facă haina dacă îl lasă deoparte pe Dumnezeu.

Proiecţie

- De ce toată lumea de aici este atât de fericită, cu excepţia mea?

- Pentru că ei au învăţat să vadă frumuseţea şi bunătatea pretutindeni, i-a răspuns Maestrul.

- Dar eu de ce nu văd frumuseţea şi bunătatea pretutindeni?

- Pentru că nu poţi vedea în afară ceea ce nu vezi înlăuntrul tău.

Priorităţi

Potrivit legendei, Dumnezeu şi-a trimis un Înger la Maestru, cu următorul mesaj:

- Cere-mi să trăieşti un milion de ani, şi eu îţi voi acorda această favoare. Poţi să-mi ceri să trăieşti şi un miliard de ani. Cât de mult doreşti să trăieşti?

- 80 de ani, a răspuns Maestrul, fără ezitare.

Discipolii au rămas cu gura căscată.

- Dar, Învăţătorule, gândeşte-te câte generaţii ar putea profita de înţelepciunea ta dacă ai trăi un milion de ani.

- Dacă aş putea trăi un milion de ani, oamenii ar fi tentaţi mai degrabă să afle cum îşi pot prelungi viaţa decât cum să îşi cultive înţelepciunea.

Fără efort

Unui om care ezita să o apuce pe calea spirituală de teama că nu va rezista eforturilor şi renunţărilor pe care le presupune aceasta, Maestrul i-a spus:

- În fond, ce efort crezi că este necesar pentru a-ţi deschide ochii şi a vedea?

Partea a treia

Detaşarea

- Ce trebuie să fac pentru a atinge iluminarea?

- Nimic.

- De ce nimic?

- Pentru că iluminarea nu poate fi atinsă făcând ceva; ea se petrece pur şi simplu.

- Atunci, înseamnă că nu poate fi atinsă niciodată?

- Ba da.

- Cum?

- Prin non-acţiune.

- Şi ce trebuie să fac ca să ating starea de non-acţiune?

- Ce faci atunci când adormi, sau când te trezeşti?

Expresie

Un scriitor pe teme religioase era interesat de învăţăturile Maestrului.

- Cum poate fi descoperit Dumnezeu?

Maestrul i-a răspuns sarcastic:

- Albindu-ţi inima prin meditaţie şi tăcere, nu înnegrind hârtia cu tot felul de idei despre Dumnezeu.

Apoi, el s-a întors către discipolii prezenţi şi le-a spus, nu mai puţin ironic:

- Sau lăudându-vă cu învăţăturile voastre!

Descoperire

- Ajută-ne să îl descoperim pe Dumnezeu.

- Nimeni nu vă poate ajuta în această problemă.

- De ce nu?

- Din acelaşi motiv pentru care nimeni nu poate ajuta peştele să descopere oceanul.

Retragere

- Cum aş putea să ajut lumea?

- Înţelegând-o, a răspuns Maestrul.

- Şi cum o pot înţelege?

- Îndepărtându-te de ea.

- Atunci, cum aş mai putea ajuta umanitatea?

- Înţelegându-te pe tine însuţi.

Receptivitate

- Doresc să învăţ. Vrei să-mi fii Maestru?

- Nu prea cred că ştii cum trebuie să înveţi, i-a răspuns Maestrul.

- Mă poţi învăţa cum să învăţ?

- Dar tu, poţi învăţa cum să mă laşi pe mine să-ţi predau?

Discipolilor uimiţi, el le-a explicat mai târziu:

- Predarea învăţăturilor nu poate avea loc decât odată cu învăţarea. Învăţarea nu poate avea loc decât atunci când *tu însuţi* îţi predai ceva *ţie.*

Convertire

Maestrul le-a spus unor discipoli care doreau să plece într-un pelerinaj la locurile sfinte:

- Luaţi cu voi această bucată amară de dovleac. Nu uitaţi să o scufundaţi în toate râurile sfinte şi să o lăsaţi pe toate altarele sacre.

Când discipolii s-au întors, Maestrul a dispus gătirea bucăţii de dovleac, pentru a o mânca împreună, ca aliment sfinţit.

- Ciudat, a spus el, după ce a gustat. Constat că apa sfinţită şi altarele sacre nu au îndulcit cu nimic dovleacul.

Cauzalitate

Toată lumea a rămas uimită să-l audă pe Maestru actualizându-şi învăţăturile:

- Viaţa este precum un motor de maşină.

Au aşteptat cu toţii în tăcere, ştiind că urmează o explicaţie.

- Da, a spus Maestrul, după multă vreme. Un motor de maşină te ajută să călătoreşti către înălţimi.

Au urmat alte momente de tăcere.

- Din păcate, cei mai mulţi oameni stau în faţa maşinii, îi permit acesteia să calce peste ei, după care dau vina pe ea pentru accident.

Coerciţie

Maestrul obişnuia să le ceară celor care doreau să-i devină discipoli să îşi urmărească scopul cu toată seriozitatea.

Pe de altă parte, îi certa pe cei care se extenuau în eforturi spirituale. El dorea de la ei o seriozitate jucăuşă, la fel ca în cazul unui sportiv care participă la un meci sau al unui actor care joacă într-o piesă.

În plus, le mai cerea discipolilor foarte multă răbdare.

- Florile a căror creştere este forţată îşi pierd parfumul. Fructele a căror creştere este forţată îşi pierd gustul, obişnuia să spună el.

Calcule

Maestrul râdea deseori de cei care se gândeau la nesfârşit înainte să se hotărască să ia o decizie. El le spunea:

- Dacă oamenii ar delibera atâta la fiecare pas pe care îl fac, ei şi-ar petrece întreaga viaţă într-un singur picior.

Revoluţie

În mânăstire existau reguli, dar Maestrul îşi avertiza întotdeauna discipolii împotriva tiraniei legii.

- Obedienţa păstrează regulile, le spunea el. iubirea ştie însă când să le încalce.

Imitaţie

După ce a atins iluminarea, Maestrul a început să trăiască foarte simplu, căci îi plăcea acest trai. El râdea însă de discipolii care trăiau la fel de simplu ca şi el, numai dintr-un spirit de imitaţie.

- La ce vă foloseşte să îmi copiaţi comportamentul, dacă nu sunteţi motivaţi? La ce vă foloseşte să îmi copiaţi motivaţiile, dacă vă lipseşte viziunea care a stat la baza lor?

Dar cel mai bine l-au înţeles aceştia atunci când le-a spus:

- Credeţi că o capră poate deveni un rabin numai pentru că îşi lasă barba să crească?

Singurătate

Unui discipol care aştepta întotdeauna răspunsuri de la el, Maestrul i-a spus:

- Tu ai în tine răspunsurile la toate întrebările pe care mi le pui, dar nu ştii unde să cauţi.

Altădată, i-a spus:

- În lumea spirituală nu poţi umbla călăuzit de lumina lămpii unei alte persoane. Tu doreşti să îmi împrumuţi lampa mea. Eu aş prefera să te învăţ cum să-ţi construieşti propria lampă.

Ochelari de cal

- Dacă faci din mine singura autoritate după care te ghidezi – i-a spus Maestrul discipolului, care făcuse ochii mari de uimire – îţi faci singur rău, căci refuzi să vezi lucrurile cu propriii tăi ochi.

După o pauză, a adăugat cu blândeţe:

- Totodată, îmi faci şi mie un rău, căci refuzi să mă vezi aşa cum sunt.

Umilinţă

Maestrul s-a adresat vizitatorului care se descrisese singur ca fiind un căutător al Adevărului:

- Dacă ceea ce cauţi tu este Adevărul, atunci îţi trebuie o calitate mai presus de orice altceva.

- Ştiu, îmi trebuie o aspiraţie deplină.

- Nu, îţi trebuie o convingere profundă a faptului că te poţi înşela.

Reprimare

De câteva săptămâni, Maestrul se afla pe patul de moarte, în comă. Într-o bună zi, el a deschis subit ochii şi şi-a văzut discipolul preferat la căpătâiul lui.

- Nu ai părăsit nici o clipă patul meu, nu-i aşa? i-a spus el cu blândeţe.

- Nu, Învăţătorule, nu am putut.

- De ce?

- Pentru că tu eşti lumina vieţii mele.

Maestrul a oftat:

- Chiar atât de mult te-am orbit, fiule, încât refuzi să vezi lumina *din tine?*

Expansiune

Maestrul stătea şi îl asculta cu cea mai mare atenţie pe renumitul economist, în timp ce acesta îi explica teoria dezvoltării economiei mondiale.

- Aşadar, creşterea este singurul criteriu al teoriei economice? l-a întrebat el.

- Da, orice creştere este bună în sine.

- Oare nu la fel gândeşte şi celula canceroasă? a insistat Maestrul.

Acceptare

- Cum aş putea deveni şi eu un om mare, la fel ca tine?

- De ce vrei să devii un om mare? a întrebat Maestrul. Să fii un om mi se pare o realizare suficient de mare în sine.

Violenţă

Maestrul afirma deseori că vinovăţia este o emoţie negativă, care trebuie evitată la fel de mult ca un demon. Orice fel de vinovăţie!

- Dar nu ar trebui să se respingem păcatele? l-a întrebat odată un discipol.

- Atunci când vă simţiţi vinovaţi, voi nu vă urâţi păcatele, ci pe voi înşivă.

Irelevant

La conferinţa din acea zi, toate întrebările pe care le-a pus auditoriul erau legate de viaţa de dincolo de mormânt.

Maestrul nu făcea altceva decât râdă, fără să dea nici un răspuns.

Mai târziu, când discipolii l-au întrebat de ce a fost atât de evaziv, el l-a spus:

- Nu aţi remarcat niciodată că cei care îşi doresc cel mai tare o viaţă de apoi veşnică sunt exact cei care nu ştiu ce să facă cu actuala viaţă?

- Dar la urma urmei, există sau nu o viaţă de apoi?

- Există o viaţă înainte de moarte? Aceasta este întrebarea! a răspuns enigmatic Maestrul.

Provocare

Un discipol cam leneş s-a plâns că nu a experimentat niciodată tăcerea de care vorbea atât de des Maestrul.

- Tăcerea nu apare decât la oamenii activi, i-a răspuns acesta.

Ideologie

Un grup de activişti politici au încercat odată să-l convingă pe Maestru c[ideologia lor ar schimba lumea. Maestrul i-a ascultat cu cea mai mare atenţie.

A doua zi, el a spus:

- O ideologie este la fel de bună sau de rea ca şi cei care o aplică. Credeţi că dacă un milion de lupi ar crea un altfel de sistem juridic, ei ar înceta să mai fie un milion de lupi?

Moralitate

Discipolii discutau deseori între ei despre chestiunea binelui şi răului. Uneori, răspunsurile erau explicite. Alteori, era foarte greu să găseşti un răspuns.

Dacă asista la asemenea discuţii, Maestrul nu lua niciodată parte la ele. Într-o zi, discipolii l-au întrebat direct:

- Este corect să ucizi pe cineva care încearcă să te omoare? Sau este greşit?

- De unde să ştiu eu? a răspuns Maestrul.

Şocaţi, discipolii l-au întrebat:

- Atunci, cum putem deosebi binele de rău?

- Cât timp sunteţi în viaţă, fiţi absolut morţi faţă de voi înşivă. Oricum aţi acţiona atunci, puteţi fi siguri că acţiunea voastră este corectă.

Fantezie

- Care este cel mai mare duşman al iluminării?

- Teama.

- De unde se naşte teama?

- Din amăgire.

- Ce este amăgirea?

- Atunci când crezi că florile din jurul tău sunt nişte şerpi otrăvitori.

- Cum pot atinge iluminarea?

- Deschide-ţi ochii şi priveşte.

- Ce?

- Constată faptul că în jurul tău nu există nici un şarpe.

Control de la distanţă

Unui discipol sfios, care dorea să capete mai multă încredere în sine, Maestrul i-a spus:

- Tu cauţi certitudini în ochii celorlalţi, şi apoi crezi că aceasta este încrederea în sine.

- Atunci, nu ar mai trebui să cântăresc opiniile celorlalţi?

- Dimpotrivă. Cântăreşte tot ce spun ei, dar nu te lăsa controlat de părerile lor.

- Cum se poate renunţa la acest control?

- Cum se poate renunţa la amăgire?

Investiţie

- Cum pot scăpa de teamă?

- Cum poţi scăpa de acel lucru de care te agăţi?

- Vrei să spui că eu mă agăţ singur de lucrurile de care mă tem? Nu pot fi de acord.

- Gândeşte-te la toate acele lucruri de care te protejează temerile tale, şi atunci vei fi de acord cu mine! Şi tot atunci, vei înţelege cât de mare este nebunia în care trăieşti.

Luciditate

- Cum poate fi obţinută mântuirea? Prin acţiune, sau prin meditaţie?

- Nici prin una, nici prin cealaltă. Mântuirea poate fi obţinută prin vedere.

- Ce anume trebuie să vezi?

- Că lanţul de aur pe care doreşti să-l obţii se află deja la gâtul tău. Că şarpele de care te temi atât de mult nu este altceva decât o funie uitată la sol.

Trezirea din somn

Văzând că Maestrul se află într-o stare de bună dispoziţie, discipolii s-au grăbit să-l întrebe:

- Povesteşte-ne cu ce te-ai ales de pe urma Iluminării? Ai devenit divin?

- Nu.

- Ai devenit un sfânt?

- Nu.

- Atunci, ce ai devenit?

- Un om care s-a trezit din somn.

Detaşare

Discipolii erau foarte intrigaţi de faptul că Maestrul, care trăia o viaţă atât de simplă, nu îşi condamna deloc adepţii bogaţi.

- Se întâmplă, rareori, dar nu este imposibil ca cineva să fie bogat şi sfânt în acelaşi timp, le-a spus el într-o bună zi.

- Cum este posibil?

- De pildă, atunci când banii au acelaşi efect asupra inimii omului pe care îl are umbra acelui bambus asupra curţii.

Discipolii s-au întors şi au privit umbra copacului. Aceasta mătura curtea odată cu trecerea soarelui, dar fără să clintească nici măcar un fir de praf.

Distincţie

Maestrul se plimba cu câţiva discipoli pe malul unui râu. El a spus:

- Vedeţi cum se plimbă peştii încolo şi încoace, fără să le pese de nimic? Le place foarte mult acest lucru.

Un străin l-a auzit vorbind şi l-a întrebat:

- De unde ştii tu ce le place peştilor? Doar tu nu eşti un peşte!

Discipolii erau cât pe-aici să-l admonesteze pe străin, convinşi că acesta dă dovadă de neobrăzare. Singur Maestrul a zâmbit, recunoscând spiritul lipsit de teamă al celui care doreşte să afle adevărul. De aceea, el i-a răspuns cu amabilitate:

- Dar tu, prietene, de unde ştii ce ştiu eu? doar tu nu eşti una cu mine?

Discipolii au început să râdă, convinşi că Maestrul lor dă dovadă intenţionată de sarcasm. Numai străinul a rămas pătruns de profunzimea răspunsului primit.

El s-a gândit toată ziua la el, după care a venit la mânăstire şi i-a spus Maestrului:

- Poate că nu eşti atât de diferit de peşte, aşa cum credeam. Poate că nici eu nu sunt atât de diferit de tine…

Creaţie

Maestrul era recunoscut pentru febleţea pe care o avea pentru revoluţionari, chiar cu riscul de a suferi neplăceri din partea guvernului.

Când cineva l-a întrebat de ce nu se implică activ într-o revoluţie socială, el a răspuns cu acest proverb misterios:

„În linişte,

Fără să facă nimic,

Primăvara vine,

Şi iarba începe să crească”.

Partea a patra

Perspectivă

Maestrul era într-o dispoziţie melancolică, iar discipolii au început să-şi pună întrebări ce se întâmplă. L-au întrebat dacă s-a simţit vreodată deprimat.

Da, s-a simţit, a răspuns el.

Dar nu era adevărat că se afla într-o stare continuă de fericire?

Ba da.

Atunci, care era secretul?

Maestrul:

- Iată care este secretul: orice lucru poate fi privit ca fiind bun sau rău, în funcţie de opinia pe care ţi-o faci despre el.

Separare

Învăţăturile Maestrului nu erau pe placul Guvernatorului, care l-a izgonit din provincia sa.

Discipolii l-au întrebat atunci dacă nu i se face dor. Maestrul a răspuns scurt:

- Nu.

- Dar este inuman să nu-ţi fie dor de casă, au protestat ei.

La care, Maestrul a ripostat:

- Veţi înceta să vă mai simţiţi nişte exilaţi atunci când veţi descoperi că patria voastră este întreaga creaţie.

Schimbare

Un istoric l-a vizitat pe Maestru, gata să înceapă o controversă.

- Oare nu schimbă eforturile noastre cursul istoriei umanităţii? l-a întrebat el.

- Ba da, i-a răspuns Maestrul.

- Şi oare nu au schimbat activităţile noastre întregul pământ?

- Cu siguranţă.

- Atunci de ce susţii că eforturile oamenilor nu au aproape nici un fel de consecinţe?

- Deoarece chiar şi atunci când vântul nu mai bate, frunzele continuă să cadă.

Recunoaştere

Când Maestrul a îmbătrânit şi a început să se simtă din ce în ce mai bolnav, discipolii l-au implorat să nu moară. Maestrul le-a răspuns:

- Dacă eu nu voi pleca, cum veţi ajunge voi să vedeţi?

- Ce anume nu vedem atunci când tu eşti printre noi? l-au întrebat ei, nedumeriţi.

Maestrul nu a dorit însă să le răspundă.

Când moartea sa a devenit iminentă, discipolii l-au întrebat din nou:

- Ce anume vom vedea atunci când tu nu vei mai fi printre noi?

Cu un licăr amuzat în ochi, Maestrul le-a răspuns:

- Toată viaţa nu am făcut decât să stau pe malul râului şi să vă indic direcţia în care se află acesta. Sper ca după ce eu nu voi mai fi, să observaţi în sfârşit râul.

Viziune

Discipolii erau adânciţi într-o conversaţie aprinsă pe tema cauzei care provoacă suferinţa umană. Unul dintre ei şi-a dat cu părerea că aceasta este egoismul. Altul i-a răspuns că este vorba de amăgire. Un al treilea, că adevărata cauză este incapacitatea de a face distincţia între ceea ce este real şi ceea ce este.

Când au ajuns în sfârşit la Maestru, acesta a răspuns:

- Întreaga suferinţă se naşte din incapacitatea omului de a sta liniştit şi singur.

Autonomie

Maestrului nu părea să-i pese prea mult de ceea ce credeau alţii despre el. când discipolii l-au întrebat cum a reuşit să atingă acest grad de libertate interioară, el a râs şi le-a răspuns:

- Până la vârsta de 20 de ani nu mi-a păsat de ceea ce credeau oamenii despre mine. După vârsta de 20 de ani, am devenit extrem de preocupat de ceea ce gândesc vecinii despre mine. Pe la vârsta de 50 de ani, mi-am dat seama că aceştia nu se gândesc aproape deloc la mine.

Imunitate

Spre surpriza tuturor, Maestrul nu părea deloc entuziasmat de educaţia religioasă dată tinerilor. Întrebat de ce, el a răspuns:

- Dacă le inoculaţi tot felul de idei în cap atunci când sunt tineri, când vor creşte vor deveni incapabili să surprindă realitatea.

Autenticitate

Maestrul nu s-a lăsat niciodată impresionat de diplome sau de calificări. El privea întotdeauna omul, nu certificatul adus de acesta.

Într-o zi, el le-a spus discipolilor:

- Dacă ai urechi şi poţi auzi cum cântă o pasăre, este inutil să-i mai ceri referinţe legate de şcoala pe care a urmat-o.

Prejudecăţi

- Nimic nu este bun sau rău. Felul în care gândiţi voi face ca ceva să pară bun sau rău, le-a spus o dată Maestrul discipolilor săi.

Rugat să explice ce vrea să spună, el a adăugat:

- Un bărbat a postit cu bucurie timp de şapte zile, din motive religioase. Altul a murit de foame, urmând aceeaşi dietă.

Corectitudine

Maestrul îi îndrăgea sincer pe oamenii simpli, dar era foarte precaut când întâlnea persoane convinse de virtuţile lor.

Când un discipol l-a întrebat ce fel de fată să-şi aleagă pentru a se căsători cu ea, el i-a răspuns:

- Ai grijă să nu dai peste vreo sfântă!

- De ce nu?

- Pentru că este cea mai sigură cale pentru a deveni martir, i-a răspuns amuzat Maestrul.

Entuziasm

Unei femei care se plângea că bogăţia nu a făcut-o mai fericită, Maestrul i-a spus:

- Vorbeşti de parcă bogăţia şi luxul ar fi ingredientele fericirii. Draga mea, ca să fi cu adevărat fericită, ai nevoie de ceva care să te entuziasmeze cu adevărat.

Totalitarism

Spre consternarea discipolilor săi, Maestrul i-a spus odată unui episcop că oamenii religioşi au o tendinţă naturală către cruzime.

- De ce? l-au întrebat discipolii după plecarea episcopului.

- Deoarece ei sacrifică prea uşor oamenii de dragul unor idealuri.

Altruism

Un om de afaceri influent s-a adresat odată Maestrului:

- Ce profesie ai?

- Nici una, i-a răspuns detaşat Maestrul.

- Ha, ha! Asta nu înseamnă lene?

- Vai, nu! De regulă, lenea este viciul oamenilor foarte activi.

Mai târziu, Maestrul le-a spus discipolilor:

- Nu faceţi nimic, şi toate lucrurile se vor face prin voi. A nu face nimic presupune un mare efort. Încercaţi…

Înţelepciune

Maestrul era încântat atunci când oamenii îşi recunoşteau cu modestie propria ignoranţă.

- Înţelepciunea are tendinţa să crească direct proporţional cu recunoaşterea propriei ignoranţe, a afirmat el.

Rugat să ofere mai multe explicaţii, el a adăugat:

- Atunci când veţi ajunge să înţelegeţi că nu sunteţi la fel de înţelepţi astăzi pe cât credeaţi ieri, veţi fi deja mai înţelepţi.

Iubire

Un cuplu de tineri căsătoriţi l-a întrebat pe Maestru:

- Ce trebuie să facem pentru ca iubirea noastră să dureze o veşnicie?

- Să iubiţi împreună toate celelalte lucruri.

Bogăţie

- Cum poate ajuta spiritualitatea un om de lume, ca mine? a întrebat omul de afaceri?

- Te va ajuta să ai mai mult, i-a răspuns Maestrul.

- În ce fel?

- Învăţându-te să doreşti mai puţin.

Beatitudine

Un broker a pierdut o avere la bursă. Nefericit, el a venit la mânăstire, în căutarea liniştii interioare, dar era prea agitat pentru a putea medita.

După plecarea lui, Maestrul nu a avut decât un singur comentariu de făcut:

- Cei care dorm pe podea nu pot cădea din pat.

Universalitate

De regulă, Maestrul nu-i încuraja pe oameni să rămână la mânăstire.

- Ca să profiţi de pe urma cărţilor nu trebuie să trăieşti într-o bibliotecă, obişnuia să le spună el.

Alteori, le vorbea chiar mai direct:

- Poţi să citeşti o carte fără să păşeşti niciodată într-o bibliotecă. La fel, poţi practica spiritualitatea fără să calci niciodată într-un templu.

Curgere

Când şi-au dat seama că Maestrul lor nu mai are mult şi va muri, discipolii său s-au întristat foarte tare. Maestrul le-a spus însă zâmbind:

- Nu înţelegeţi că cea care dă farmec vieţii este moartea?

- Nu. Am prefera să nu te stingi niciodată.

- Tot ceea ce este cu adevărat viu trebuie să moară. Priviţi florile: numai florile din plastic nu mor niciodată.

Aventură

Tema conferinţei de astăzi a Maestrului era Viaţa. El a început să povestească despre un pilot care transporta muncitori din China în Birmania, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, pentru a lucra în junglă. Zborul era lung şi plictisitor, aşa că muncitorii s-au gândit să joace un joc de noroc. Cum nu aveau bani, şi-au propus să pună drept miză chiar vieţile lor: cel care pierdea trebuia să sară din avion fără paraşută!

- Ce groaznic! au spus discipolii, indignaţi.

- E drept, a răspuns Maestrul, dar jocul devenea astfel mult mai palpitant.

Mai târziu, el a adăugat:

- Niciodată nu trăieşti mai plenar decât atunci când îţi pui drept miză a jocului propria viaţă.

Mortalitate

Când un discipol l-a implorat să-i ofere cunoaşterea, Maestrul a răspuns:

- Iată ce tehnică îţi recomand: închide ochii şi vizualizează următoarea imagine: tu şi tot restul creaţiei vă prăbuşiţi într-o prăpastie fără fund. De fiecare dată când întinzi mâna ca să te prinzi de ceva, îţi dai seama că şi el cade, la fel ca tine…

Discipolul a încercat tehnica… De atunci, nu a mai fost niciodată acelaşi.

Eliberare

- Cum pot atinge eliberarea?

- Află mai întâi cine te-a înlănţuit, i-a spus Maestrul.

După o săptămână, discipolul s-a întors:

- Nimeni nu m-a înlănţuit.

- Atunci de ce doreşti să fii eliberat?

În acest moment, discipolul a trăit în mod spontan iluminarea şi a devenit liber.

Limitare

Maestrul era foarte amabil cu profesorii universitari care îl vizitau, dar nu le răspundea niciodată la întrebări şi nu se lăsa atras în speculaţiile lor teologice.

Văzând că discipolii săi se minunează în faţa acestui comportament, el a spus:

- Cum poţi vorbi despre ocean cu o broască ascunsă într-o fântână? Cum poţi vorbi despre divin cu oamenii limitaţi de propriile lor convingeri?

Implicare

Deşi era amabil cu toţi discipolii său, Maestrul nu-şi putea ascunde preferinţa faţă de cei care trăiau în lume – adică faţă de cei căsătoriţi, faţă de negustori, fermieri, etc. – prin comparaţie cu cei care trăiau la mânăstire.

Întrebat de ce, el a răspuns:

- Spiritualitatea practicată într-o stare activă este infinit superioară celei practicate într-o stare de izolare.

Natura

Un conferenţiar explica odată cum o mică parte din totalitatea sumelor cheltuite pe armament ar putea rezolva toate problemele materiale cu care se confruntă umanitatea.

După conferinţă, reacţia naturală a discipolilor a fost să întrebe:

- De ce sunt oamenii atât de proşti?

- Deoarece, a răspuns cu gravitate Maestrul, ei au învăţat să citească în cărţile tipărite, uitând arta de a citi cărţile netipărite.

- Dă-ne un exemplu de carte netipărită.

Dar Maestrul a refuzat să dea un asemenea exemplu.

Într-o zi, văzând insistenţele lor, el le-a spus:

- Cântecele păsărilor, zumzetul insectelor, toate acestea clamează cu voce tare Adevărul. Florile şi firele de iarbă vă arată calea. Ascultaţi! Priviţi! Acesta este modul corect de a citi!

Cerul

Unui discipol obsedat de viaţa de după moarte, Maestrul i-a spus:

- De ce pierzi atâta timp inutil gândindu-te la viaţa de apoi?

- Dar este posibil să trăieşti altfel?

- Da.

- Cum?

- Trăind în cer chiar aici şi acum.

- Şi unde este acest cer?

- Este aici şi acum.

Prezenţă

Când discipolii i-au cerut un model de spiritualitate pe care să-l urmeze, tot ce le-a spus Maestrul a fost:

- Şşt! Ascultaţi!

Când s-a lăsat tăcerea, toată lumea ascultând zgomotele care se auzeau din noapte, în afara mânăstirii, Maestrul a început să recite cu voce şoptită binecunoscutul haikku:

„Greierul cântă

despre moartea prematură,

fără să-i pese”.

Realizare

- Ce ţi-a adus în plus Iluminarea?

- Bucuria.

- Şi ce este Bucuria?

- Realizarea că orice ai pierde, nu pierzi de fapt decât o jucărie.

Adevărul

Maestrul obişnuia să repete deseori că sfinţenia este mai puţin legată de ceea ce *face* cineva, cât de ceea ce *permite* el să se petreacă.

Când un grup de discipoli şi-a exprimat nedumerirea, el a adăugat următoarea explicaţie:

„A fost odată un dragon cu un singur picior. El s-a adresat unui miriapod:

- Cum reuşeşti să-ţi mişti toate acele picioare? Eu de-abia reuşesc să îmi controlez acest unic picior.

- Ca să fiu sincer, i-a răspuns miriapodul, eu nu le controlez deloc”.

Zgomot

În fiecare zi, Maestrul era literalmente sufocat cu întrebări, la care răspundea de fiecare dată, fie serios, fie jucăuş, fie cu blândeţe, fie cu fermitate.

La fiecare şedinţă, un singur discipol rămânea complet tăcut. Când cineva l-a întrebat de ce, el a răspuns:

- Abia aud ce spune. Mă distrage prea tare tăcerea lui.

Partea a cincea

Gândire

- De ce eşti atât de preocupat împotriva gândirii? l-a întrebat filosoful. Gândirea este singurul instrument de care dispunem pentru organizarea acestei lumi.

- Este adevărat. Dar ea o organizează atât de bine, încât nimeni nu o mai poate vedea.

Mai târziu, Maestrul le-a explicat discipolilor:

- Un gând este la fel ca un ecran, nu ca o oglindă. Din cauza gândurilor, voi trăiţi învăluiţi în ele, incapabili să atingeţi sau să percepeţi Realitatea.

Revelaţie

Călugării dintr-o mânăstire învecinată i-au cerut Maestrului ajutorul pentru a regla o dispută. Unii dintre ei auziseră că Maestrul ar avea o metodă garantată, care poate readuce iubirea şi armonia în orice grup.

El le-a revelat această metodă:

- De fiecare dată când vă aflaţi împreună cu altcineva sau când vă gândiţi la altcineva, spuneţi-vă în sinea voastră: „Eu mor, şi această persoană moare şi ea”. Urmăriţi să trăiţi efectiv realitatea acestor cuvinte. Dacă veţi fi de acord cu toţii să practicaţi această metodă, veţi constata că orice ranchiună dispare şi că armonia se va reinstaura din nou printre voi.

După ce a spus aceste cuvinte, el s-a întors şi a plecat.

Bunăvoinţă

Un negustor a venit la Maestru foarte tulburat ca să-i spună că peste drum s-a deschis un magazin uriaş al unui mare lanţ comercial, care îl va aduce rapid în stare de faliment. Familia lui moştenise micuţul său magazin timp de un secol, iar el îl va pierde, şi în plus, nu ştia să facă nimic altceva.

Maestrul i-a răspuns:

- Dacă te temi de proprietarul marelui lanţ de magazine, îl vei urî, iar aceasta este o pierdere mult mai mare pentru tine.

- Ce pot să fac? a întrebat negustorul, disperat.

- În fiecare dimineaţă, ieşi în faţa magazinului tău şi binecuvântează-l, urându-i prosperitate. Apoi, întoarce-te către magazinul concurent şi binecuvântează-l şi pe el.

- Cum? Să-mi binecuvântez rivalul, pe cel care mă va distruge?

- Orice binecuvântare adresată lui se va întoarce înmiit asupra ta. Orice rău îi vei dori te va distruge pe tine.

După şase luni, negustorul s-a întors la Maestru şi i-a spus că aşa cum se temuse, a fost nevoit să îşi închidă magazinul, dar între timp a fost numit director la magazinul de peste drum şi că afacerile îi mergeau mai bine decât i-au mers vreodată ca proprietar.

Păcat

Una din cele mai deconcertante, dar şi din cele mai încântătoare învăţături ale Maestrului era aceasta: „Dumnezeu este mai apropiat de păcătoşi decât de sfinţi”.

Iată cum explica el această învăţătură: „Dumnezeu stă în ceruri şi ţine fiecare om cu o sfoară. Ori de câte ori păcătuiţi, voi tăiaţi această sfoară, dar Dumnezeu o leagă la loc, făcând un nod. În acest fel, sfoara se scurtează puţin, iar voi ajungeţi ceva mai aproape de el. voi continuaţi să tăiaţi sfoara prin păcatele voastre, şi cu fiecare nod, deveniţi din ce în ce mai apropiaţi de el”.

Vindecare

Maestrul s-a adresat unei persoane bolnave, care a venit la el pentru ajutor:

- Doreşti cu adevărat să te vindeci?

- Dacă nu aş fi dorit, m-aş mai fi deranjat oare să vin la tine?

- Desigur. Foarte mulţi oameni vin.

- De ce?

- Ei nu vin ca să se vindece. Tratamentul este dureros. Ei vin ca să primească o alinare.

Mai târziu, el a adăugat, în faţa discipolilor:

- Cei care doresc să se vindece, dar fără să suporte nici un fel de durere, sunt la fel ca cei care doresc progresul, dar fără schimbare.

Doctrină

Maestrul s-a adresat astfel unui vizitator care susţinea că nu simte nevoia să mai caute Adevărul, căci l-a descoperit în convingerile religiei sale:

- A fost odată un student care nu a devenit niciodată un matematician, deoarece credea orbeşte în răspunsurile de la sfârşitul culegerii sale de probleme. Şi culmea! Răspunsurile erau corecte!

Credinţă

Maestrul l-a citat pe Aristotel:

- În căutarea adevărului, este firesc, şi chiar necesar, ca noi să renunţăm la tot ce ne este mai drag.

El a înlocuit însă cuvântul „adevăr” cu „Dumnezeu”.

Mai târziu, un discipol l-a întrebat:

- Eu mă aflu în căutarea lui Dumnezeu şi mă simt pregătit să renunţ la tot: la avere, la prieteni, la familie, la ţară, chiar şi la viaţă. La ce altceva aş mai putea renunţa?

Calm, Maestrul i-a răspuns:

- La convingerile tale despre Dumnezeu.

Întristat, discipolul a plecat, căci credea cu tărie în convingerile sale. El se temea de „ignoranţă” mai rău decât de moarte.

Non-instruire

- Ce predă Maestrul vostru? a întrebat un vizitator.

- Nimic, a răspuns discipolul.

- Atunci, de ce ţine conferinţe?

- El nu face decât să ne arate calea. Nu ne predă nimic.

Vizitatorul nu a înţeles mare lucru din aceste cuvinte, aşa că discipolul a încercat să-i explice mai clar:

- Dacă Maestrul ar dori să ne predea ceva, noi am transforma învăţăturile sale în convingeri. Pe Maestru nu-l interesează ce credem, ci numai ce vedem.

Origini

Era ziua de naştere a discipolei.

- Ce cadou doreşti de ziua ta? l-a întrebat Maestrul.

- Ceva care să-mi aducă iluminarea, a răspuns discipola.

Maestrul a zâmbit:

- Spune-mi, draga mea, când ai venit pe lume, te-ai născut în ea ca o stea coborâtă din cer, sau ai coborât din cer precum frunza unui copac?

Fata s-a gândit toată ziua la ciudata întrebare a Maestrului. Când a găsit răspunsul, ea a trăit spontan iluminarea.

Expunere

Într-o zi, Maestrul a întrebat:

- Care este, după părerea voastră, cea mai importantă dintre toate întrebările religioase?

A primit multe răspunsuri:

- Există Dumnezeu?

- Cine este Dumnezeu?

- Care este calea către Dumnezeu?

- Există viaţă după moarte?

- Nu, a spus Maestrul. Cea mai importantă întrebare este aceasta: cine sunt eu?

Discipolii au înţeles ceva mai clar ce dorea să spună atunci când l-au auzit spunându-i unui predicator:

- Deci, potrivit opiniei dumneavoastră, atunci când veţi muri, sufletul dumneavoastră va ajunge în cer?

- Da.

- Iar corpul dumneavoastră va rămâne în mormânt?

- Evident.

- Şi atunci, dacă nu vă deranjează întrebarea, dumneavoastră unde veţi fi?

Identificare

- Doresc să-l văd pe Dumnezeu.

- Îl priveşti chiar acum, i-a spus Maestrul.

- Atunci, de ce nu îl văd?

- De ce nu se vede ochiul pe sine?

Mai târziu, Maestrul a explicat:

- La fel cum nu poţi să-i ceri unui cuţit să se taie pe sine sau unui dinte să se muşte pe sine, nu poţi să-i ceri lui Dumnezeu să se reveleze pe sine.

Înţelegere

- Fiecare cuvânt, fiecare imagine pe care o folosim pentru Dumnezeu mai degrabă îl distorsionează pe acesta decât îl descrie.

- Atunci cum se poate vorbi despre Dumnezeu?

- Prin tăcere.

- Dar tu de ce vorbeşti în cuvinte?

La care, Maestrul a început să râdă în hohote:

- Dragul meu, atunci când vorbesc, nu trebuie să-mi asculţi cuvintele. Ascultă-mi tăcerea.

Semnificaţie

Călătorul i-a spus unuia dintre discipoli:

- Am venit de la mare distanţă ca să ascult cuvintele Maestrului, dar ele mi se par destul de obişnuite.

- Nu-i mai asculta cuvintele. Ascultă-i mesajul.

- Cum se poate face aşa ceva?

- Ia una din frazele pe care le rosteşte. Scutur-o bine, până când toate cuvintele cad. Te asigur că ceea ce va rămâne îţi va pune inima pe jar.

Goliciune

Uneori, în mânăstire venea un puhoi de vizitatori gălăgioşi, iar liniştea obişnuită dispărea. Acest lucru părea să-i supere pe discipoli, dar nu şi pe Maestru, care arăta la fel de senin în mijlocul zgomotului ca şi în tăcere.

El le-a spus într-o bună zi discipolilor care protestau:

- Tăcerea nu este absenţa sunetului, ci absenţa eului.

Serviciu

Toată lumea ştia că Maestrul preferă acţiunea retragerii în izolare. El insista însă mereu asupra acţiunii „iluminate”.

Discipolii nu prea înţelegeau ce vrea să spună el prin acţiune „iluminată”. Era vorba oare de acţiunea bine intenţionată?

- Vai, nu, le-a răspuns Maestrul. Gândiţi-vă cât de bine intenţionată este maimuţa care scoate un peşte din apă pentru a-l salva de la înec!

Fiinţa

- Ce trebuie să fac pentru a atinge starea de sfinţenie? a întrebat un vizitator.

- Urmează-ţi inima, i-a răspuns Maestrul.

Răspunsul i-a plăcut vizitatorului.

Înainte de a pleca, Maestrul a mai adăugat ceva, în şoaptă:

- Ca să-ţi poţi urma inima, vei avea nevoie de foarte multă putere.

Celebrare

- Ce-mi poate oferi mie spiritualitatea? l-a întrebat un alcoolic pe Maestru.

- O beţie fără alcool, i-a răspuns acesta.

Aparenţe

Maestrul ironiza tot ceea ce friza senzaţionalul.

- Divinul, obişnuia el să spună, nu poate fi descoperit decât în lucrurile obişnuite.

Se spune că el s-a adresat astfel unui discipol care practica anumite forme extreme de asceză, care păreau de-a dreptul bizare:

- Sfinţenia este ceva misterios: cu cât este mai mare, cu atât este mai puţin remarcată.

Sfinţenie

Maestrul i-a spus unui preot care repeta mereu fraza: „Noi trebuie să-l aducem pe Dumnezeu în viaţa noastră”:

- Dumnezeu se află deja acolo. Scopul nostru este să ne dăm seama de acest lucru.

Prietenie

- Ce trebuie să fac pentru a-mi iubi aproapele?

- Încetează să te mai urăşti pe tine însuţi.

Discipolul s-a gândit multă vreme la aceste cuvinte, după care s-a întors şi i-a spus Maestrului:

- Bine, dar eu mă iubesc foarte mult pe mine, căci sunt egoist şi centrat în mine însumi. Cum pot scăpa de acest lucru?

- Împrieteneşte-te cu tine însuţi, iar sinele tău va fi mulţumit şi îţi va elibera iubirea pentru semeni.

Afirmaţie

O femeie foarte îndurerată din cauza morţii fiului ei a venit la Maestru, pentru a găsi alinare. El a ascultat-o cu răbdare, lăsând-o să se descarce, după care i-a spus cu blândeţe:

- Draga mea, eu nu-ţi pot şterge lacrimile. Tot ce pot face este să te ajut să plângi cu lacrimi sacre.

Deschidere

Un cuplu disperat i s-a plâns Maestrului că fiul lor a renunţat la tradiţiile religioase ale familiei şi s-a autodeclarat liber cugetător. Maestrul le-a spus celor doi:

- Nu vă temeţi. Dacă băiatul gândeşte cu adevărat cu mintea lui, se va stârni un Vânt Puternic care îl va duce la adevărata sa casă.

Constrângere

Văzând cât de speriat este vizitatorul, Maestrul l-a întrebat:

- De ce eşti atât de speriat?

- De faptul că aş putea să nu ating Mântuirea.

- Dar ce anume este Mântuirea?

- *Moksha.* Eliberarea. Libertatea.

Maestrul a început să râdă cu lacrimi în ochi, după care a spus:

- Deci, eşti *silit* să fii liber? Te simţi constrâns să te eliberezi?

Instantaneu, vizitatorul s-a relaxat. De atunci, nu i-a mai fost teamă niciodată.

Sărăcire

Când la Maestru a venit un vizitator dintr-o ţară îndepărtată, acesta l-a întrebat:

- Ce anume cauţi?

- Iluminarea.

- Tu ai propria ta casă, în care există atâtea comori. De ce le cauţi în altă parte?

- Unde este casa mea, plină de comori?

- Ea este chiar această aspiraţie, care te-a mânat până aici.

În acea clipă, vizitatorul a cunoscut iluminarea. Ani mai târziu, el a continuat să le spună prietenilor săi:

- Deschideţi-vă propria casă şi bucuraţi-vă de comorile voastre.

Suveranitate

Discipolii căutau Iluminarea, dar nu ştiau ce însemna aceasta şi cum ar putea să o obţină.

Maestrul le-a spus:

- Ea nu poate fi atinsă. Nu este ceva pe care să poţi pune mâna.

Văzând tristeţea din ochii discipolilor, el a adăugat:

- Nu vă temeţi, căci nici nu o puteţi pierde.

Chiar şi astăzi, discipolii continuă să caute acel lucru pe care nu îl poţi atinge, dar nici nu îl poţi pierde.

Cuvinte

Discipolii erau absorbiţi într-o discuţie despre un verset al lui Lao Tse:

„Cei care ştiu, nu spun; cei care spun, nu ştiu”.

Când a intrat Maestrul, ei l-au întrebat la ce se referă aceste cuvinte.

- Care dintre voi cunoaşte parfumul unui trandafir? i-a întrebat Maestrul.

- Toţi.

- Bine, descrieţi-mi acest parfum în cuvinte.

Nimeni nu a putut face însă acest lucru.

Disciplină

Discipolii doreau să ştie ce fel de meditaţie practică Maestrul dimineaţa, în grădină. El le-a răspuns:

- Dacă privesc cu atenţie, pot vedea tufişul de trandafiri înfloriţi.

- De ce trebuie să priveşti cu atenţie tufişul de trandafiri, ca să-l vezi? Doar şi noi îl vedem.

- Voi nu vedeţi trandafirii, ci numai percepţia voastră legată de ei.

Moderaţie

Maestrul nu înceta să-şi descurajeze discipolii să depindă de el, pentru a nu-şi bloca astfel contactul cu Sursa lor interioară. Într-o zi, le-a spus:

- Există trei lucruri care devin dăunătoare dacă te apropii prea mult de ele, inutile dacă te îndepărtezi prea tare de ele, şi faţă de care cel mai bine este să păstrezi o distanţă medie: focul, guvernul şi Maestrul.

Contradicţie

- Ce trebuie să fac pentru a-l cunoaşte pe Dumnezeu?

- Ca să-l cunoşti pe Dumnezeu, există două lucruri pe care trebuie să le cunoşti. Primul este următorul: toate eforturile de a-l cunoaşte sunt inutile.

- Şi cel de-al doilea?

- Trebuie să acţionezi ca şi cum nu ai cunoaşte prima condiţie.

Experienţă

Convins de experienţa mistică a Maestrului, rectorul unei universităţi de prestigiu şi-a propus să-l convingă să devină şeful catedrei de teologie. În acest scop, el l-a abordat pe unul dintre discipolii Maestrului şi i-a povestit intenţia sa. Discipolul i-a răspuns:

- Maestrul insistă asupra faptului că trebuie să *fii* iluminat, nu să povesteşti despre experienţa ta.

- Dar cu ce-l împiedică acest lucru să devină şeful catedrei de teologie?

- Este acelaşi lucru cu propunerea adresată unui elefant de a deveni şeful catedrei de zoologie.

Partea a şasea

Publicitate

Cu greu puteai observa ceva neobişnuit la Maestru, dacă nu aveai privirea extrem de ascuţită. El putea fi înspăimântat sau întristat, dacă circumstanţele o cereau. Putea râde, plânge sau face crize de furie. Îi plăcea o masă bună, nu avea nimic împotriva unui păhărel sau două, şi nu ezita să-şi întoarcă privirea după o femeie mai nurlie.

Când un vizitator s-a plâns că Maestrul nu este un om „sfânt”, unul din discipoli i-a răspuns:

- Una este ca omul să fie sfânt, şi cu totul altceva ca el să îţi pară ţie sfânt.

Idolatrie

Maestrul nu înceta niciodată să-şi avertizeze discipolii în legătură cu pericolele religiei. Lui îi plăcea să repete povestea acelui profet care alerga pe străzi cu o torţă aprinsă în mână, ameninţându-i pe oameni că va da foc la templu, pentru ca ei să fie mai preocupaţi de Dumnezeu decât de templu.

După care adăuga:

- Într-o bună zi, o să iau eu însumi o torţă aprinsă şi voi da foc atât templului cât şi lui Dumnezeu!

Cultivare

Un călător aflat în căutarea divinului l-a întrebat pe Maestru cum să facă să distingă un profet adevărat de unul fals atunci când se va întoarce în ţara sa. Iată ce i-a răspuns Maestrul.

- Un maestru adevărat oferă practici. Unul fals oferă teorii.

- Dar cum pot face diferenţa între o practică bună şi una greşită?

- La fel cum fermierul îşi dă seama dacă ceea ce a cultivat va creşte sau nu.

Tranzienţă

Maestrul făcea alergie la oamenii care îşi prelungeau prea mult şederea la mânăstire. Mai devreme sau mai târziu, fiecare discipol trebuia să asculte cuvintele de care se temea:

- A sosit timpul să-ţi iei rămas bun. Dacă nu vei pleca, Spiritul nu va veni la tine.

Cine era acest „spirit”, a dorit să afle unul din discipoli.

Maestrul i-a răspuns:

- Apa rămâne vie şi liberă atunci când curge. Tu vei rămâne viu şi liber numai dacă vei merge mai departe. Dacă nu te vei despărţi de mine, vei stagna şi vei muri – Căci vei fi contaminat.

Non-experienţa

Asistând la o discuţie despre experimentarea directă a lui Dumnezeu, Maestrul a spus:

- Când Dumnezeu este experimentat, eul dispare. Cine mai rămâne atunci ca să facă experienţa?

- Se poate spune atunci că existenţa lui Dumnezeu este o non-experienţă?

- Este ca somnul, a răspuns Maestrul. Experienţa somnului nu poate fi cunoscută decât după ce somnul s-a încheiat.

Îngâmfare

Maestrul a relatat odată povestea unui vas antic, considerat nepreţuit, care valora o avere la o licitaţie publică. Vasul fusese folosit multă vreme de un cerşetor care nu îi cunoştea valoarea şi care a murit fără un ban, alături de vasul în care îşi aduna donaţiile trecătorilor.

Când un discipol l-a întrebat pe Maestru ce semnifica vasul, el a răspuns:

- Sinele vostru!

Rugat să explice, el a adăugat:

- Toată atenţia voastră este focalizată asupra cunoaşterii pe care o adunaţi din cărţi şi de la maeştri, şi care nu valorează decât câţiva gologani. Aţi face mai bine să vă concentraţi asupra vasului în care adunaţi această cunoaştere.

Minunare

Se spunea despre Haji care trăia la marginea oraşului că făcea miracole. De aceea, casa sa era un centru de pelerinaj pentru tot felul de oameni bolnavi.

Maestrul, despre care toată lumea ştia că nu este interesat de miracole, nu răspundea niciodată la întrebările referitoare la Haji.

Întrebat odată negru pe alb de ce se opune miracolelor, el a răspuns:

- Cum m-aş putea opune acelor lucruri pe care le văd în fiecare clipă în faţa ochilor mei?

Decepţie

- Cum putem face distincţia între un mistic adevărat şi unul fals? l-au întrebat pe Maestru discipolii, care erau extrem de interesaţi în tot ce este ocult.

- Cum puteţi distinge între cel care doarme cu adevărat şi cel care se preface că doarme? le-a răspuns el.

- Este imposibil. Numai cel care doarme ştie când se preface.

Maestrul a zâmbit.

Mai târziu, le-a spus discipolilor:

- Cel care se preface că doarme îi poate păcăli pe alţii, dar nu şi pe sine. Din păcate, falşii mistici îi pot păcăli deopotrivă pe cei din jur şi pe ei înşişi.

Eschivare

Un călător a relatat povestea sfântului care, dorind să îşi viziteze un prieten aflat pe patul de moarte, dar temându-se să călătorească noaptea, i-a spus soarelui: „În numele lui Dumnezeu, rămâi pe cer până când voi ajunge în satul prietenului meu”. Soarele s-a oprit pe cer, iar sfântul a putut călători până în satul respectiv.

Maestrul a zâmbit:

- Nu ar fi fost mai simplu ca sfântul respectiv să-şi învingă teama de a călători noaptea?

Judecată

- Cum îi pot ierta pe alţii?

- Dacă nu i-ai condamna, nu ai mai avea de ce să-i ierţi.

Seninătate

- Există modalităţi prin care ne putem întări puterea spirituală?

- Foarte multe.

- Dă-ne una.

- Aflaţi cât de des vă pierdeţi controlul într-o singură zi.

Agitaţie

Maestrul insista întotdeauna că noi trebuie să învăţăm singuri şi să nu depindem de o autoritate străină. Evident, există şi limite la acest principiu, ca de pildă în cazul acelui tânăr care a dorit să încerce droguri pentru a trăi o experienţă spirituală, „asumându-i riscul, căci nimeni nu poate învăţa decât prin încercare şi eroare”.

Asta l-a făcut pe Maestru să povestească vechea parabolă a cuiului şi a şurubului.

- Nu există decât o singură modalitate să afli dacă pentru a fixa o scândură ai nevoie de un cui sau de un şurub. Bate cuiul în ea. Dacă scândura se despică, înseamnă că ar fi fost mai indicat şurubul.

Nebunie

Ori de câte ori era întrebat cum s-a produs iluminarea în cazul său, Maestrul refuza să vorbească, deşi discipolii săi au încercat prin toate mijloacele să îl tragă de limbă.

Singura informaţie pe care o deţineau ei era că atunci când propriul său fiu l-a întrebat ce a simţit când a trăit iluminarea, el a răspuns: „Am înnebunit”.

Când băiatul l-a întrebat de ce, Maestrul a răspuns:

- Ei bine, fiule, m-am simţit ca şi cum aş fi făcut nişte eforturi uriaşe pentru a intra într-o casă urcându-mă pe o frânghie şi spărgând o fereastră, numai ca să descopăr în final că uşa era larg deschisă.

Dezvoltare

Unui discipol care se plângea de propriile sale limite, Maestrul i-a spus:

- Eşti într-adevăr limitat. Dar nu ai remarcat faptul că astăzi poţi face lucruri pe care acum 15 ani nu le puteai face? Ce anume s-a schimbat?

- S-au schimbat abilităţile mele.

- Nu, tu te-ai schimbat.

- Nu este acelaşi lucru?

- Nu. Nu eşti ceea ce crezi că eşti. Când gândirea ta s-a schimbat, te-ai schimbat şi tu.

Superficialitate

Într-o zi, un ziarist l-a rugat pe Maestru să numească un lucru care caracterizează lumea modernă. Maestrul i-a răspuns fără ezitare:

- Cu fiecare zi care trece, oamenii ştiu tot mai multe despre cosmos şi tot mai puţine despre ei înşişi.

Cu o altă ocazie, când un astronom l-a înnebunit vorbindu-i despre minunile astronomiei moderne, el i-a spus brusc:

- Între toate milioanele de obiecte ciudate din univers – toţi aceşti cuasari şi pulsari, toate aceste găuri negre – cel mai ciudat este cu siguranţă sinele!

Abandonare

- Care este actul suprem pe care îl poate realiza cineva?

- Să stea în meditaţie.

- Oare nu conduce acest lucru la inacţiune?

- El chiar este inacţiune.

- Înseamnă atunci că acţiunea este inferioară?

- Inacţiunea dă viaţă acţiunilor. Fără ea, orice acţiune este moartă.

Creativitate

- Care este actul suprem pe care îl poate realiza cineva?

- Să stea în meditaţie.

- Dar Maestrul însuşi stă foarte rar în meditaţie. El face tot felul de treburi, acasă, la câmp, ţine conferinţe şi primeşte oaspeţi. În ultima vreme a preluat până şi registrele contabile ale mânăstirii. De ce îşi petrece el tot timpul în activitate?

- Omul nu trebuie să iasă din meditaţie numai pentru simplul fapt că lucrează.

Dispariţie

Maestrul i s-a adresat odată unui discipol care a făcut asemenea eforturi în speranţa că va atinge iluminarea încât s-a epuizat:

- O rază de lumină poate fi prinsă, dar nu cu mâinile. Iluminarea poate fi atinsă, dar nu prin eforturi.

Uimit, discipolul i-a spus:

- Dar nu m-ai învăţat tu să aspir către starea de vid? Exact asta încerc să fac.

- Da, dar acum eşti mult prea plin de efort pentru a cunoaşte starea de vid! i-a spus Maestrul, printre hohote de râs.

Realitate

Deşi Maestrul era renumit pentru faptul că îşi trăieşte viaţa din plin, el nu se sfia să îşi asume uneori riscuri mari, ca în cazul în care a condamnat tirania guvernului, riscând să fie arestat şi ucis, sau atunci când şi-a dus un grup de discipoli să viziteze un sat lovit de ciumă.

- Cel înţelept nu se teme de moarte, obişnuia să spună el.

- De ce îţi rişti viaţa cu atâta uşurinţă? L-au întrebat discipolii.

- Ce mai îmi pasă mie de lumânarea aprinsă, când au răsărit zorii?

Distanţă

Proprietarul unui parc de distracţii a comentat cu amărăciune că în timp ce copii se distrează de minune în parcul lui, el se simţea tot timpul deprimat.

- Ce ai prefera? Să fii proprietarul parcului, sau să te distrezi? l-a întrebat Maestrul.

- Le-aş prefera pe amândouă.

Maestrul nu a mai spus nimic.

Când discipolii l-au rugat mai târziu să comenteze, el le-a citat vorbele vagabondului, adresate proprietarului de teren:

- Tu stăpâneşti proprietatea. Alţii se bucură însă admirând peisajul.

Limitare

- Există Dumnezeu? l-a întrebat marxistul.

- În orice caz, nu cel la care se gândesc oamenii, a răspuns Maestrul.

- La cine te referi atunci când vorbeşti de oameni?

- La toată lumea.

Demonstraţie

- Există Dumnezeu? a întrebat Maestrul într-o bună zi.

- Da, i-au răspuns discipolii în cor.

- Greşit, a spus Maestrul.

- Ba nu, au spus discipolii.

- Greşit din nou.

- Atunci, care este răspunsul?

- Nu există nici un răspuns.

- De ce nu există?

- Pentru că nu există nici o întrebare, a conchis Maestrul.

Mai târziu, el le-a explicat:

- Dacă nu poţi *spune* nimic în legătură cu Cel care se află dincolo de cuvinte, cum poţi *pune întrebări* în legătură cu el?

Precedent

Maestrul nu avea nimic împotriva progresului tehnologic, dar era perfect conştient de limitările acestuia. Când un industriaş l-a întrebat care este meseria lui, el a răspuns:

- Lucrez în industria oamenilor.

- Şi cu ce – Doamne iartă-mă – se ocupă aceasta?

- Să te luăm, spre exemplu, pe tine. Eforturile tale produc lucruri mai bune. Ale mele – oameni mai buni.

Mai târziu, el le-a explicat discipolilor:

- Scopul vieţii este înflorirea oamenilor. În zilele noastre, oamenii sunt mult mai preocupaţi să îşi perfecţioneze obiectele.

Insinuare

Maestrul afirma deseori că are o carte care conţine tot ce se poate spune despre Dumnezeu.

Nimeni nu a văzut vreodată cartea, până când un savant care vizita mânăstirea, a furat-o, dintr-o curiozitate ştiinţifică. Când a ajuns acasă şi a deschis cu aviditate cartea, a constatat că toate paginile acesteia erau goale.

- Bine, dar cartea ta este goală! s-a plâns el Maestrului.

- E adevărat, i-a răspuns cu condescendenţă acesta. Dar nu vezi cât de multe indicaţii dă?

Inflexibilitate

- Doamne, cum ai îmbătrânit! a exclamat Maestrul revăzându-şi un prieten din copilărie.

- Omul nu poate împiedica îmbătrânirea, nu-i aşa? i-a spus prietenul.

- Nu, nu poate, a fost de acord Maestrul, dar el ar trebui să o evite.

Distrugere

Cu toată sfinţenia sa recunoscută, Maestrul părea să fie mai degrabă împotriva religiei. Acest lucru nu înceta să-i intrige pe discipoli, care, spre deosebire de Maestru, considerau că religia este tot una cu spiritualitatea.

- Aşa cum este practicată astăzi, religia echivalează cu tot felul de pedepse şi răsplăţi. Altfel spus, ea alimentează teama şi lăcomia, cele mai distructive forţe care se împotrivesc spiritualităţii.

Mai târziu, el a adăugat:

- Este ca şi cum ai alimenta un puhoi cu apă, sau o sobă deja încinsă cu lemne de foc.

Oprimare

Maestrul îşi lăsa întotdeauna discipolii să crească în propriul lor ritm. El nu „forţa” niciodată creşterea spirituală. Iată cum le-a explicat el discipolilor săi acest proces:

- Un om a văzut un fluture care se lupta să iasă din crisalida sa. Procesul i se părea prea lent, aşa că a început să sufle asupra fluturelui. Căldura respiraţiei sale a urgentat într-adevăr lucrurile. Ce a rezultat însă nu a fost un fluture, ci o creatură cu aripile deformate.

Atunci când este vorba de creştere, a conchis Maestrul, nu poţi accelera procesul. Tot ce poţi face este să-l blochezi.

Frustrare

Discipolii nu puteau înţelege maniera aparent arbitrară în care unii oameni erau acceptaţi de Maestru, iar alţii erau respinşi.

Ei au început să înţeleagă mai bine într-o zi, când l-au auzit pe Maestru spunând:

- Nu încercaţi să învăţaţi un porc să cânte. Nu veţi face decât să vă pierdeţi timpul. Şi în plus, veţi enerva la culme porcul.

Definiţii

Maestrul era fascinat ca un copil de invenţiile moderne. Când a văzut primul calculator de buzunar, nu-şi putea reveni din uimire.

Mai târziu, el a spus, amuzat:

- Se pare că mulţi oameni au asemenea calculatoare de buzunar, dar nu nimic în buzunare care să merite să fie calculat!

Câteva săptămâni mai târziu, când un vizitator l-a întrebat ce anume le predă discipolilor săi, el a răspuns:

- Să-şi pună în ordine priorităţile. Este mai bine să ai bani în buzunar decât să-i calculezi. Este mai bine să ai experienţă decât să o defineşti.

Revelaţie

Odată, discipolii discutau despre utilitatea lecturii. Unii considerau că aceasta este o pierdere de timp, alţii erau în dezacord.

Când l-au întrebat pe Maestru, acesta le-a spus:

- Aţi citit vreodată unul din acele texte în care notele mâzgălite pe margine se dovedesc la fel de revelatorii ca şi textul însuşi?

Discipolii au dat afirmativ din cap.

- Ei bine, a spus Maestrul, viaţa este un asemenea text.

Partea a şaptea

Vulnerabilitate

Un cuplu de oameni căsătoriţi se certau mereu. Maestrul le-a oferit soluţia perfectă:

- Nu mai cereţi ca pe un drept ceea ce puteţi cere ca pe o favoare.

După aplicarea acestui principiu, certurile au încetat instantaneu.

Opoziţie

Unui spirit de veritabil pionier, descurajat de criticile frecvente ale celor care nu îl înţelegeau, Maestrul i-a spus:

- Ascultă vocea criticilor. Ei îţi revelează ceea ce prietenii nu îţi vor spune niciodată.

Dar tot el a adăugat:

- Nu te lăsa doborât de ceea ce spun criticii. Nimeni nu a ridicat vreodată o statuie unui critic. Statuile sunt rezervate celor criticaţi.

Infinitate

Era imposibil să-l convingi pe Maestru să vorbească despre Dumnezeu sau despre aspectele divine. „Despre Dumnezeu, obişnuia să spună el, nu putem şti decât un singur lucru: că ceea ce ştim nu înseamnă nimic”.

Într-o zi, el a povestit despre un om care a cumpănit îndelung şi indecis dacă să accepte să îi devină discipol:

- A venit să studieze cu mine, dar nu a învăţat nimic.

Puţini au fost discipolii care au înţeles ce vroia să spună: ceea ce avea de predat Maestrul nu putea fi învăţat. Nici măcar predat. De aceea, tot ce puteai învăţa de la el era nimicul.

Persecuţie

Un discipol le-a reamintit colegilor săi cum Buddha, Iisus, Mahomed, şi alţii, au fost consideraţi la vremea lor eretici şi rebeli de contemporani. Maestrul a completat:

- Nu se poate considera că un om a atins culmea adevărului până când o mie de semeni sinceri nu îl denunţă ca blasfemiator.

Unitate

Când un om care avea probleme în căsnicie i-a cerut sfatul, Maestrul i-a spus:

- Trebuie să înveţi să o asculţi pe soţia ta.

Omul a acceptat sfatul şi s-a întors după o lună ca să-i spună că a învăţat să asculte fiecare cuvânt pe care îl rosteşte soţia sa. Maestrul i-a replicat, zâmbind:

- Acum du-te şi ascultă fiecare cuvânt pe care nu-l rosteşte.

Măreţie

- Necazul cu această lume, a spus Maestrul oftând, este că oamenii refuză să crească.

- Când se poate spune despre cineva că a atins maturitatea? a întrebat un discipol.

- În ziua când nu mai trebuie să fie minţit în toate privinţele.

Iluminare

Maestrul susţinea deopotrivă procesul de învăţare şi Înţelepciunea. Când i s-a cerut să clarifice această chestiune, el a spus:

- Învăţarea se obţine citind cărţi sau ascultând conferinţe.

- Şi Înţelepciunea?

- Citind acea carte care eşti tu însuţi.

După ce s-a mai gândit o vreme, a adăugat:

- Nu este deloc uşor, căci în fiecare minut apare o ediţie nouă!

Manifestare

Ori de câte ori primea un discipol nou, iată care era Catehismul pe care i-l preda Maestrul:

- Ştii cine nu te va abandona niciodată în toată viaţa ta?

- Cine?

- Tu. dar ştii cine îţi poate răspunde la toate întrebările pe care le-ai putea avea?

- Cine?

- Tu. În sfârşit, ştii cine îţi poate oferi soluţii la toate problemele de care te vei izbi?

- Nu.

- Tu însuţi.

Contemplare

Maestrul obişnuia să spună că numai Tăcerea aduce după sine transformarea.

Nimeni nu l-a putut convinge însă să definească ce este Tăcerea. Ori de câte ori era întrebat, el râdea, după care îşi ducea degetul la buze, lucru care nu făcea decât să sporească misterul.

Într-o zi, cineva l-a întrebat pe Maestru într-o pauză:

- Şi cum se poate ajunge la această Tăcere de care vorbeşti atâta?

Maestrul a dat un răspuns atât de simplu, încât discipolii săi au fost nevoiţi să îi studieze cu atenţie faţa, ca să vadă dacă glumeşte sau nu. Se pare însă că nu glumea:

- Oriunde ai fii, priveşte, chiar dacă aparent nu este nimic de văzut. Ascultă, chiar dacă totul pare tăcut.

Inocenţă

La un picnic, Maestrul a spus:

- Vreţi să ştiţi cum arată viaţa iluminată? Priviţi acele păsări care zboară pe deasupra lacului.

Cei din jur au privit, iar Maestrul a continuat:

- Ele îşi reflectă imaginea în apă, dar nu sunt conştiente de ea. Lacul cunoaşte reflexia, dar nu este ataşat de ea.

Artă

- La ce foloseşte un Maestru? a întrebat cineva.

- Ca să te înveţe ceea ce ai ştiut dintotdeauna, a răspuns un discipol. Ca să-ţi arate ceea ce ai privit dintotdeauna.

Văzând perplexitatea de pe faţa vizitatorului, el a adăugat:

- Un pictor m-a învăţat prin picturile sale cum să privesc un apus de soare. Maestrul m-a învăţat prin învăţături sale cum să văd realitatea în fiecare moment.

Solitudine

- Doresc să fiu alături de Dumnezeu, în rugăciune.

- Ceea ce doreşti tu este o absurditate.

- De ce?

- Deoarece oriunde eşti tu, Dumnezeu nu este. Oriunde este Dumnezeu, tu nu eşti prezent. Deci, cum ai putea fii alături de Dumnezeu?

Mai târziu, Maestrul a adăugat:

- Caută solitudinea. Când eşti cu altcineva, nu eşti singur. Nici măcar când eşti „cu Dumnezeu" nu eşti singur. Singura cale de a fi într-adevăr cu Dumnezeu este atunci când eşti complet singur. Abia atunci, dacă ai noroc, Dumnezeu va fi, iar tu vei dispărea.

Suspiciune

Când un călător l-a întrebat cum poţi deosebi un învăţător adevărat de unul fals, Maestrul a răspuns scurt:

- Dacă nu îţi place să te amăgeşti singur, nu vei putea fi amăgit.

Mai târziu, el le-a explicat discipolilor:

- Oare de ce presupun întotdeauna căutătorii că numai ei sunt cinstiţi şi că singurul lucru de care au nevoie este un instrument cu care să poată detecta cât de mincinoşi sunt maeştrii?

Proporţie

Un vizitator care aşteptase foarte multe de la această vizită a rămas foarte neplăcut impresionat de cuvintele comune pe care i le-a adresat Maestrul.

- Am venit aici în căutarea unui Maestru, i-a spus el unui discipol. Tot ce am găsit a fost o fiinţă umană, deloc deosebită de ceilalţi.

Discipolul i-a răspuns:

- Maestrul este ca un pantofar care dispune de o cantitate infinită de piele. Trebuie să ţii cont însă de faptul că el taie şi lipeşte pielea în funcţie de dimensiunea piciorului tău.

Agresiune

Un discipol zelos şi-a manifestat dorinţa de a le preda altora Adevărul. El l-a întrebat pe Maestru ce crede în legătură cu acest proiect. Maestrul i-a răspuns:

- Aşteaptă.

În fiecare an, discipolul se întorcea la el cu aceeaşi cerere, dar de fiecare dată Maestrul îi dădea acelaşi răspuns: „Aşteaptă”.

Într-o zi, el l-a întrebat pe Maestru:

- Când voi fi pregătit să predau?

- Când nu vei mai avea această dorinţă atât de aprinsă de a preda, i-a răspuns sincer Maestrul.

Rugăciune

Maestrul nu obosea niciodată să respingă concepţiile despre Dumnezeu ale oamenilor.

- Dacă Dumnezeul vostru vă sare în ajutor şi vă scoate din necaz, obişnuia să spună el, înseamnă că a sosit timpul să îl căutaţi pe adevăratul Dumnezeu.

Rugat să explice mai bine, el a relatat o poveste:

- Un om s-a dus la piaţă şi a plecat la cumpărături, lăsându-şi bicicleta nesupravegheată. Nu şi-a amintit de ea decât a doua zi, când s-a repezit la piaţă, convins că bicicleta i-a fost furată. Aceasta se afla însă exact în locul în care o lăsase. Copleşit de bucurie, el a intrat în primul templu care i-a ieşit în cale şi i-a mulţumit lui Dumnezeu pentru că i-a păstrat bicicleta. Când a ieşit afară din templu, bicicleta dispăruse!

Extravaganţă

Într-o zi, discipolii au dorit să afle ce fel de om are profilul ideal pentru a fi discipol. Maestrul le-a spus:

- Acel om care, deşi are numai două cămăşi, îşi vinde una şi îşi cumpără o floare.

Manipulare

Maestrul a fost nevoit să asculte plângerile unei femei împotriva soţului ei. Când în sfârşit a avut prilejul să spună ceva, el i-a zis:

- Draga mea, căsnicia ta ar fi mai fericită dacă tu ai fi o soţie mai bună?

- Cum aşa?

- Renunţând la eforturile tale de a face din el un soţ mai bun.

Ataşament

- Nu am nici o idee cum va fi ziua de mâine, aşa că doresc să mă pregătesc pentru ea.

- Tu te temi de ziua de mâine, dar nu-ţi dai seama că ziua de ieri este la fel de periculoasă.

Expunere

Când unul dintre discipoli şi-a anunţat intenţia de a le preda altora Adevărul, Maestrul i-a propus un test:

- Ţine un discurs în faţa oamenilor, la care să asist şi eu, ca să îmi dau seama dacă eşti pregătit.

Discursul a fost unul inspirat. La sfârşit, un cerşetor a venit şi i-a dat vorbitorului haina sa, ceea ce li s-a părut tuturor foarte edificator. Mai târziu, Maestrul i-a spus:

- Fiule, cuvintele tale au fost foarte evlavioase, dar nu eşti încă pregătit.

- De ce nu? a întrebat, dezamăgit, discipolul.

- Din două motive: pe de o parte, nu i-ai dat omului şansa să-şi exprime nevoia, iar pe de altă parte, nu te-ai detaşat de nevoia de a-i impresiona pe cei din jur cu virtutea ta.

Mulţumire

Deşi poate părea paradoxal, Maestrul insista întotdeauna spunând că adevăratul reformator este cel care îşi dă seama că totul este perfect exact aşa cum este.

- Atunci de ce şi-ar mai dori el să reformeze ceva? Au protestat discipolii.

- Ei bine, sunt reformatori şi reformatori. Unii lasă acţiunea să curgă prin ei, fără să facă nimic personal; aceştia sunt oamenii care pot schimba cursul unui râu. Alţii îşi generează propriile lor acţiuni. Aceştia sunt cei care încearcă să facă apa râului mai udă decât este.

Graţie

Un tânăr a venit la Maestru şi i-a spus:

- Doresc să fiu un Înţelept. Cum îmi pot împlini această dorinţă?

Maestrul a oftat şi i-a răspuns:

- A fost odată un tânăr, la fel ca tine. Dorea şi el să fie un Înţelept, iar această dorinţă avea o mare putere asupra lui. Într-o zi, el s-a trezit că se află exact în locul în care mă aflu eu. în faţa lui se afla un tânăr, exact în locul în care te afli tu. iar tânărul i-a spus: „Doresc să fiu un Înţelept”.

Superioritate

Un discipol din Est, foarte convins de superioritatea spiritualităţii orientale, a venit la Maestru şi i-a spus:

- De ce beneficiază Occidentul de progres material, iar Orientul de spiritualitate?

- Deoarece atunci când s-a făcut repartizarea proviziilor, la începuturi, Occidentul a fost primul care a putut să aleagă, i-a răspuns Maestrul, laconic.

Incompetenţă

Maestrul insista întotdeauna că cel mai mare obstacol în realizarea lui Dumnezeu este chiar cuvântul „Dumnezeu”.

Auzind acest lucru, un preot local s-a înfuriat atât de tare încât a venit ca o trombă ca să discute chestiunea cu Maestrul.

- Cu siguranţă, cuvântul „Dumnezeu” ne poate conduce la Dumnezeu, nu-i aşa? a spus el.

- Ba da, a răspuns calm Maestrul.

- Atunci, cum poate acelaşi lucru să ajute şi să fie în acelaşi timp un obstacol?

- Maimuţa care te conduce la poartă nu este tot una cu poarta prin care intri în casă.

Îndrăzneală

Vizitatorul dezamăgit:

- De ce şederea mea aici nu a generat nici un fel de fructe?

- Poate pentru că ţi-a lipsit curajul să scuturi pomul, i-a răspuns cu bonomie Maestrul.

Principiu

Când discipolul a venit la Maestru să-şi ia rămas bun, înainte de a se întoarce acasă la familia şi la afacerile sale, el i-a cerut o amintire pe care să o ia cu el.

- Gândeşte-te la următorul principiu: nu focul este fierbinte, ci tu eşti cel care simte astfel. Nu ochiul este cel care vede, ci tu. Nu compasul este cel care face cercul, ci desenatorul.

Comuniune

Când a devenit o certitudine faptul că Maestrul va muri, discipolii şi-au propus să-i facă o înmormântare demnă de toată lauda. Auzind de această intenţie, Maestrul le-a spus:

- Dacă voi avea cerul şi pământul drept sicriu, soarele, luna şi stelele drept coroane funerare, şi dacă întreaga creaţie mă va însoţi pe ultimul drum – ce mi-aş putea dori mai mult?

El le-a cerut să îl lase dezgropat, dar discipolii nici nu au vrut să audă, argumentând că va fi mâncat de animale şi de păsări.

- Atunci, puneţi-mi bastonul alături, ca să le gonesc, le-a spus, zâmbind, Maestrul.

- Şi cum vei reuşi acest lucru? Doar vei fi inconştient.

- În acest caz nu va mai conta dacă voi fi mâncat de animale şi de păsări!

Lupta cu umbra

Noilor veniţi, Maestrul obişnuia să le spună:

- Bate şi ţi se va deschide.

Unora dintre ei le spunea mai târziu, conspirativ:

- Cum te-ai putea aştepta ca uşa să ţi se deschidă când ea nu a fost închisă niciodată?

Formulări

- Ce anume cauţi? l-a întrebat Maestrul pe un savant care a venit la el în căutarea inspiraţiei.

- Viaţa, a venit răspunsul.

- Dacă doreşti să trăieşti, i-a spus discipol, cuvintele trebuie să moară.

Întrebat mai târziu ce a vrut să spună, el a explicat:

- Voi sunteţi rătăciţi, căci trăiţi într-o lume a cuvintelor. Vă hrăniţi cu cuvinte, sunteţi satisfăcuţi de ele, deşi de substanţă aveţi nevoie, nu de cuvinte. Un meniu nu poate satisface foamea. O formulă nu poate alunga setea.

Degajare

Un bărbat cu o anumită reputaţie spirituală a venit la Maestru şi i-a spus:

- Nu pot să mă rog. Nu înţeleg scripturile. Nu pot face eu însumi exerciţiile pe care le recomand altora…

- Atunci renunţă la această mascaradă, i-a spus cu voioşie Maestrul.

- Cum aş putea să fac acest lucru? Toată lumea crede că sunt un om sfânt şi mulţi mă urmează.

Mai târziu, Maestrul a spus, oftând:

- În zilele noastre, sfinţenia a devenit doar un nume care nu este acoperit de nici o realitate. Adevărata sfinţenie reprezintă de fapt o realitate care nu poartă un nume.

Cu inima uşoară

Ca să accentueze asupra doctrinei sale, potrivit căreia nimic nu trebuie luat prea în serios, nici măcar propriile sale învăţături, Maestrului îi plăcea să repete această povestire din viaţa sa:

- Primul meu discipol a fost atât de slab încât exerciţiile pe care i le-am recomandat l-au ucis. Cel de-al doilea discipol pe care l-am avut a înnebunit. Al treilea discipol şi-a distrus intelectul din cauza contemplării exagerate. Abia cel de-al patrulea a reuşit să-şi păstreze sănătatea.

- Cum aşa? întreba întotdeauna cineva.

- Poate pentru că a fost singurul care a refuzat să facă exerciţiile.

Urma inevitabil un hohot generalizat de râs.

Vanitate

Maestrul le reamintea frecvent discipolilor săi că la fel ca şi frumuseţea, sfinţenia nu este autentică decât atunci când este inconştientă. Lui îi plăcea să citeze următoarele versuri:

Trandafirul înfloreşte
Pentru că înfloreşte.
El nu se întreabă de ce,
Şi nu se împodobeşte
Pentru a-mi capta privirea.

După care adăuga următorul proverb: „Un sfânt este un sfânt numai până când află că este un sfânt”.

Educaţie

Deşi Maestrul era foarte reticent în a vorbi despre chestiunile legate de divinitate, el încuraja întotdeauna artele, ştiinţele şi orice altă formă de învăţare. De aceea, nu a fost o surpriză pentru nimeni când el a acceptat să vorbească la un seminar la Universitate.

S-a prezentat cu o oră mai devreme, pentru a avea timp să se plimbe prin campus şi să se minuneze de facilităţile care au apărut între timp şi care nu existau pe vremea când era el tânăr.

Tipic pentru el, discursul pe care l-a ţinut nu a durat mai mult de un minut. Iată ce a spus el:

- Laboratoarele şi bibliotecile, sălile de curs şi amfiteatrele – toate acestea nu folosesc la nimic dacă lipsesc o inimă înţeleaptă şi un ochi care vede.

Mâhnire

- Nenorocirile pot aduce după sine creşterea şi iluminarea, a spus Maestrul.

După care, a explicat:

- O pasăre şi-a făcut cuib pe una din ramurile goale ale copacului ce stătea singur, în deşert. Într-o zi, un vânt puternic a smuls din rădăcini copacul, silind biata pasăre să zboare sute de kilometri în căutarea unui alt adăpost. Când a ieşit în sfârşit din deşert, ea a ajuns la o grădină de pomi fructiferi.

După care, a conchis:

- Dacă arborele desfrunzit ar fi supravieţuit, pasărea nu ar fi putut fi convinsă pentru nimic în lume să renunţe la securitatea ei prezentă şi să zboare mai departe.

Curaj

- Ce este iubirea?

- Absenţa totală a fricii, a răspuns Maestrul.

- De ce anume ne temem?

- De iubire.

Maya

Iată cum a explicat Maestrul faptul că iluminare nu vine prin efort, ci prin înţelegere:

- Imaginaţi-vă că sunteţi hipnotizaţi şi vedeţi în această cameră un tigru. Dacă vă temeţi, veţi încerca să scăpaţi de el, să vă luptaţi cu el, să vă apăraţi. Dacă vraja dispare, constataţi că nu aveţi practic nimic de făcut, iar acest lucru vă transformă complet.

Altfel spus, înţelegerea rupe vraja, ceea ce aduce după sine schimbarea, care conduce la inacţiune, iar inacţiunea înseamnă putere. Puteţi face acum orice doriţi, căci nu voi sunteţi cei care acţionează.

Purificare

Maestrul insista mereu că el nu predă nimic şi nu face nimic.

Discipolii lui au descoperit treptat că Înţelepciunea vine la cei care nu învaţă nimic, sau mai bine zis care se dezvaţă de toate.

Această transformare nu este consecinţa unei acţiuni, ci a unei renunţări.

Geniu

Un scriitor a venit la mânăstire ca să scrie o carte despre Maestru.

- Oamenii spun că sunteţi un geniu. Este adevărat? a întrebat el.

- Puteţi spune şi aşa, a răspuns Maestrul, fără falsă modestie.

- Şi ce calitate face din cineva un geniu?

- Capacitatea de a recunoaşte.

- De a recunoaşte ce?

- Fluturele într-o omidă, vulturul într-un ou, sfântul într-un om egoist.

Umanitate

S-a făcut multă publicitate la conferinţa pe care urma să o ţină Maestrul pe tema: „Distrugerea lumii”. Drept urmare, o mulţime uriaşă s-a adunat în curtea mânăstirii ca să-l asculte.

Conferinţa a durat însă numai un minut. Ea a sunat astfel:

- Iată care sunt lucrurile care pot distruge rasa umană: politica fără principii, progresul fără compasiune, bogăţia fără muncă, învăţarea fără tăcere, religia fără absenţa fricii, şi adoraţia fără luciditate.

Respingere

- La ce fel de om dă naştere Iluminarea?

Maestrul răspunde:

- Ea dă naştere unui om public, dar care nu aparţine nici unui partid, care se mişcă, dar fără a urma o direcţie anume, care acceptă lucrurile aşa cum sunt, care nu îşi regretă trecutul şi nu se teme de viitor, care pleacă atunci când este împins, care vine atunci când este tras, care este la fel ca un vânt puternic, dar şi ca frunza dusă de vânt, ca un lemn care pluteşte pe apă, dar şi ca roata de moară

care se învârteşte şi macină, care iubeşte în egală măsură întreaga creaţie, la fel cum cerul şi pământul sunt egale pentru toţi.

Auzind aceste cuvinte, un tânăr discipol a strigat:

- Această învăţătură nu este pentru cei vii, ci pentru cei morţi.

După care a plecat şi nu s-a mai întors niciodată.

Copertă interioară faţă

Alte cărţi de părintele Anthony de Mello

***Sadhana:* o cale către Dumnezeu**

Este descrisă de *Societatea Teologică Catolică din America* drept „poate cea mai bună carte disponibilă la ora actuală în limba engleză care îi învaţă pe creştini cum să se roage, cum să mediteze şi cum să contemple”.

Cântecul păsării

Această carte a fost scrisă pentru oameni cu convingeri diferite, religioase sau ateiste. Ea cuprinde o sumedenie de povestiri, de toate felurile: budiste, creştine, zen, hasidice, ruseşti, chinezeşti, hinduse, sufite, de altădată sau moderne.

Izvoare: o carte de exerciţii spirituale

Traduce în practică învăţăturile *Sadhana*-ei şi conţine mai mult de 80 de exerciţii folosite de la bun început de autor şi de discipolii săi ca instrumente de meditaţie la Institutul pe care îl conduce.

Înţelepciune la minut

Orice anecdotă veţi alege dintre cele care urmează, citirea ei nu va dura mai mult de un minut. Limbajul Maestrului vi se va părea de multe ori ironic, exasperant, chiar absurd, câteodată. Aceasta, vai!, nu este o carte uşoară. Ea nu a fost scrisă pentru a instrui, ci pentru a Trezi.

Rugăciunea broaştei

Povestirile din această carte provin dintr-o mare varietate de ţări, de culturi şi de religii. Ele aparţin moştenirii spirituale şi umorului popular; pe scurt, rasei umane.

Vol.1: RUGĂCIUNEA – LUCIDITATEA – RELIGIA – SFINŢII – SINELE – IUBIREA – ADEVĂRUL

Coperta interioară spate

Vol. 2: EDUCAŢIA – AUTORITATEA – SPIRITUALITATEA – NATURA UMANĂ – RELAŢIILE – SERVICIUL – ILUMINAREA

Contactul cu Dumnezeu

Conferinţe în izolare

„Aceasta este o altă carte postumă a lui Anthony de Mello. Ea reprezintă o transcriere a conferinţelor sale ţinute în izolare, pe care le-a redactat cu atenţie, dar pe care nu le-a publicat niciodată. Nu ştim de ce nu le-a publicat şi ce ar gândi el dacă ar şti că noi am făcut acest lucru. Textul este reprodus exact aşa cum l-a

lăsat autorul, cu foarte puţine corecturi. Subiectul conferinţelor poate fi redus la cele Trei Principii Fundamentale: rugăciunea, penitenţa şi iubirea lui Christos”.

Fr. Parmananda Divarkar

În Introducere

Chemarea iubirii

Meditaţiile din acest volum nu reprezintă doctrine noi, ci amintirile unui mistic ce a avut curajul de a privi în faţă realitatea; de aceea, el s-a umplut de compasiune şi de iubire pentru toate fiinţele vii şi pentru toate lucrurile, desfătându-se cu „totul şi nimic”. Într-un fel, cartea este autobiografică, căci redă calea dificilă pe care a urmat-o Tony în ultimii ani ai vieţii pentru a renunţa la toate sistemele de convingeri, la toate ideologiile, formulele şi ataşamentele, pentru a descoperi viaţa adevărată, iubirea, libertatea, solitudinea.

Absurdităţi la minut

Această ultimă carte a lui Anthony de Mello este o continuare la lucrarea *Înţelepciune la minut.*

Dacă veţi avea norocul să simţiţi graţia, veţi înţelege de ce adevăratul limbaj este cel care nu este rostit, adevărata acţiune este cea care nu este făcută şi adevărata schimbare este cea care nu este dorită.

Copertă spate

Ce se ascunde în spatele succesului fenomenal al cărţilor lui Anthony de Mello? Este simplu: ele răspund perfect setei de spiritualitate care domneşte astăzi în lume. Este o sete cu nişte caracteristici foarte speciale. Oamenii nu mai doresc să cumpere formule gata stabilite sau platitudini pioase care aparţin unei epoci revolute. Ei nu mai doresc cărările bătătorite, care nu au avut succesul scontat în trezirea spirituală a celor care le-au urmat. Există astăzi o căutare asiduă, care nu îşi găseşte întotdeauna direcţia justă, a unor abordări mai liberale. Omul modern doreşte să afle mai întâi unde se află, ce anume îi întemniţează sufletul, ce se opune progresului său spiritual. el doreşte să îl descopere pe acel Dumnezeu care se ascunde în spatele tuturor acelor substitute care i-au purtat până acum numele: legi, norme, doctrine, cuvinte străine de viaţă.

Tony de Mello spunea că „Spiritualitatea noastră violentă ne-a creat atâtea probleme”, iar „Iisus Christos a căpătat un renume prost din cauza cuvintelor rostite despre el de la înălţimea amvonului”. El adăuga că „Este foarte dificil să recunoşti un sfânt, căci el arată la fel ca noi ceilalţi”. Pe scurt, ce doreşte Tony de Mello să ne transmită este faptul că dacă dorim să redăm credibilitatea creştinismului, noi trebuie să redescoperim profunzimea spiritului uman, să ne transcendem actualele frontiere.

Din „Vida Nueva”, Madrid, 12 septembrie 1987